

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ҚОНУН ҲУЖЖАТЛАРИ
ТЎПЛАМИ

22-сон
(366)
2009 йил
1 июнь

Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами беш бўлимдан иборат:

тўпламнинг биринчи бўлимида Ўзбекистон Республикаси қонунлари ва Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг қарорлари эълон қилинади;

иккинчи бўлимда Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармон, қарор ва фармойишлари эълон қилинади;

учинчи бўлимда Вазирлар Маҳкамасининг қарор ва фармойишлари эълон қилинади;

тўртинчи бўлимда Ўзбекистон Республикаси Конституциявий судининг қарорлари эълон қилинади;

тўпламнинг бешинчи бўлимида вазирликлар, давлат қўмиталари ва идораларининг Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигида давлат рўйхатидан ўтказилган норматив-ҳуқуқий ҳужжатлари эълон қилинади.

МУНДАРИЖА

Иккинчи бўлим

257. «Ўзбекистон Республикаси Президентининг айрим ҳужжатларига ўзгартишлар киритиш тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2009 йил 25 майдаги ПФ-4114-сон Фармони

Учинчи бўлим

258. «Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг айрим қарорларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2009 йил 23 майдаги 147-сон қарори

259. «Тасдиқланган намунавий лойиҳалар бўйича якка тартибдаги уй-жой қурилиши учун «Қишлоқ қурилиш банк» акциядорлик тижорат банки томонидан имтиёзли ипотека кредити бериш тартиби тўғрисидаги ни-

зомни тасдиқлаш ҳақида» Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2009 йил 25 майдаги 148-сон қарори

260. «Вазирлар Маҳкамасининг «Давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари, суд органлари ва нотариал идоралар ходимлари меҳнатига ҳақ тўлашнинг тариф сеткасини жорий этиш тўғрисида» 1996 йил 12 апрелдаги 147-сон қарорига қўшимча киритиш ҳақида» Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2009 йил 25 майдаги 149-сон қарори

Бешинчи бўлим

261. «Ўзбекистон Республикаси Бухгалтерия ҳисобининг миллий стандарти (21-сонли БҲМС) «Хўжалик юритувчи субъектларнинг молиявий-хўжалик фаолияти бухгалтерия ҳисоби ҳисобварақлар режаси ва уни қўллаш бўйича йўриқнома»га ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси молия вазирининг 2009 йил 28 апрелдаги 46-сонли буйруғи. (*Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2009 йил 25 майда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 1181-2*)

Вазирликлар, давлат қўмиталари ва идораларнинг норматив-ҳуқуқий ҳужжатларини давлат рўйхатидан ўтказиш ҳолати тўғрисида 2009 йил 23 майдан 29 майгача бўлган маълумот

ИККИНЧИ БЎЛИМ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

257 Ўзбекистон Республикаси Президентининг айрим ҳужжатларига ўзгартишлар киритиш тўғрисида

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ««Қишлоқ қурилиш банк» акциядорлик тижорат банкни ташкил этиш тўғрисида» 2009 йил 30 мартдаги ПҚ–1083-сон ва «Агробанк» акциядорлик тижорат банкни ташкил этиш тўғрисида» 2009 йил 30 мартдаги ПҚ–1084-сон қарорларига мувофиқ:

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг айрим ҳужжатларига иловага мувофиқ ўзгартишлар киритилсин.

2. Мазкур Фармоннинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Президентининг Мамлакатни ислоҳ қилиш ва янгилашнинг ҳуқуқий базасини такомиллаштириш масалалари бўйича Давлат маслаҳатчиси хизмати (Ш.Х. Файзиев) зиммасига юклансин.

**Ўзбекистон Республикаси
Президенти**

И. КАРИМОВ

Тошкент ш.,
2009 йил 25 май,
ПФ–4114-сон

Ўзбекистон Республикаси
Президентининг 2009 йил 25 майдаги
ПФ–4114-сон Фармонига
ИЛОВА

Ўзбекистон Республикаси Президентининг айрим ҳужжатларига киритиладиган ўзгартишлар

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Тўлов интизомини ва ўзаро ҳисоб-китоблар тизимини мустаҳкамлаш чора-тадбирлари тўғрисида» 1996 йил 24 январдаги ПФ–1363-сон Фармони 1-бандининг биринчи хатбоши чиқариб ташлансин.

2. Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Давлат эҳтиёжлари учун харид қилинадиган қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг ҳисоб-китоб Жамғармасини ташкил этиш тўғрисида» 1998 йил 31 декабрдаги ПФ–2165-сон Фармонининг еттинчи банди қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Ўзбекистон Республикаси Марказий банкининг «Агробанк» АТБни пахта ва ғалла етиштириш, харид қилиш ҳамда қайта ишлашни молиялаш бўйича Жамғарманинг асосий молия агенти этиб тайинлаш тўғрисидаги таклифига розилик берилсин.

Жамғарманинг молия агенти зиммасига махсус очиладиган мақсадли ҳисобварақлар орқали давлат эҳтиёжлари учун етказиб бериладиган ушбу маҳсулотларга ажратиладиган маблағлардан аниқ мақсад йўлида фойдаланилиши ва ҳисоб-китобларнинг ўз вақтида амалга оширилиши, шунингдек берилган кредитларнинг белгиланган муддатларда қайтарилиши устидан назорат ўрнатиш вазифаси юклансин».

3. Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Ўзбекистон мустақил босма оммавий ахборот воситалари ва ахборот агентликларини қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш жамоат фондиди ташкил этиш тўғрисида» 2005 йил 16 ноябрдаги ПФ–3680-сон Фармонининг иловасида:

а) 21-банд қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«21. «Агробанк» АТБ»;

б) 25-банд қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«25. «Қишлоқ қурилиш банк» АТБ».

4. Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Ўзбекистон Республикасининг Тикланиш ва тараққиёт жамғармасини ташкил этиш тўғрисида» 2006 йил 11 майдаги ПФ–3751-сон Фармонида:

1-иловининг 6-бандидаги «Пахта-банк» акциядорлик тижорат банки» сўзлари «Агробанк» акциядорлик тижорат банки» сўзлари билан алмаштирилсин;

2-иловада «Пахта-банк» сўзи «Агробанк» АТБ» сўзлари билан алмаштирилсин.

5. Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Микрокредитбанк» акциядорлик тижорат банкининг тадбиркорлик субъектларини қўллаб-қувватлаш борасидаги фаолиятини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида» 2008 йил 10 ноябрдаги ПФ–4051-сон Фармони 1-иловасининг 5-бандидаги «Пахта-банк» сўзлари «Агробанк» АТБ» сўзлари билан алмаштирилсин.

6. Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг ижро этувчи тузилмасини такомиллаштириш тўғрисида» 2007 йил 12 мартдаги ПҚ–601-сон қарорининг 3-иловасидаги «Мутасаддилик қилинадиган идоралар ва хўжалик бирлашмалари» бўлимида «Пахта-банк», «Ғалла-банк» сўзлари тегишли равишда «Агробанк» АТБ», «Қишлоқ қурилиш банк» АТБ» сўзлари билан алмаштирилсин.

7. Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Шахсий ёрдамчи, деҳқон ва фермер хўжаликларида чорва моллар кўпайтиришни рағбатлантиришни кучайтириш ҳамда чорвачилик маҳсулотлари ишлаб чиқаришни кенгайтириш борасидаги кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида» 2008 йил 21 апрелдаги ПҚ–842-сон қарори 7-бандининг биринчи хатбошидаги «Пахта-банк» сўзи «Агробанк» сўзи билан алмаштирилсин.

8. Ўзбекистон Республикаси Президентининг ««Пахта-банк» ва «Ғалла-банк» акциядорлик-тижорат банкларининг инвестициявий фаоллигини яна-

да ошириш чора-тадбирлари тўғрисида» 2008 йил 8 октябрдаги ПҚ–975-сон қарорида:

а) сарлавҳадаги ««Пахта-банк» ва «Ғалла-банк» акциядорлик-тижорат банклари» сўзлари «Агробанк» акциядорлик тижорат банки» сўзлари билан алмаштирилсин;

б) кириш қисмидаги ««Пахта-банк» ва «Ғалла-банк» акциядорлик тижорат банклари», «банклари» сўзлари тегишли равишда «Агробанк» акциядорлик тижорат банки», «банки» сўзлари билан алмаштирилсин;

в) 1-бандда:

биринчи хатбошидаги «Пахта-банк» ва «Ғалла-банк» акциядорлик-тижорат банклари» сўзлари «Агробанк» акциядорлик тижорат банки» сўзлари билан алмаштирилсин;

учинчи ва еттинчи хатбошидаги «банклари» сўзи «банки» сўзи билан алмаштирилсин;

г) 2-банд ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансин;

д) 3-банд қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, Марказий банки, Тикла-ниш ва тараққиёт жамғармаси, «Агробанк» акциядорлик тижорат банкининг 2009 йилда «Агробанк» акциядорлик тижорат банки акцияларини иловага мувофиқ ҳажмларда қўшимча жойлаштириш тўғрисидаги таклифи маъқулансин»;

е) 1-иловинг номланиши қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

**«Агробанк» акциядорлик тижорат банки акцияларини
2009 йилда қўшимча жойлаштириш ҳажмлари»;**

ж) 2-илова ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансин.

УЧИНЧИ БЎЛИМ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ҚАРОРИ

258 Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг айрим қарорларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Тижорат банклари депозитларига аҳоли ва хўжалик субъектлари бўш маблағларини жалб этишни янада рағбатлантириш қўшимча чора-тадбирлари тўғрисида» 2009 йил 6 апрелдаги ПҚ–1090-сон қарорига мувофиқ Вазирлар Маҳкамаси **қарор қилади:**

1. Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг иловага мувофиқ айрим қарорларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритилсин.

2. Ўзбекистон Республикаси Марказий банкига Давлат солиқ қўмитаси билан биргаликда Тўлов терминаллари билан жиҳозлаш ва аҳоли билан пул ҳисоб-китобларини амалга оширишда уларни қўллаш тартиби тўғрисидаги низомни бир ой муддатда белгиланган тартибда тасдиқлаш тавсия қилинсин.

3. Вазирликлар ва идоралар бир ой муддатда ўз норматив-ҳуқуқий ҳужжатларини ушбу қарорга мувофиқлаштирсинлар.

4. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг биринчи ўринбосари Р.С. Азимов зиммасига юклансин.

**Ўзбекистон Республикасининг
Бош вазири**

Ш. МИРЗИЁЕВ

Тошкент ш.,
2009 йил 23 май,
147-сон

Вазирлар Маҳкамасининг
2009 йил 23 майдаги 147-сон қарорига
ИЛОВА

Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг айрим қарорларига киритилаётган ўзгартириш ва қўшимчалар

1. Вазирлар Маҳкамасининг «Нақд пул муомаласини мустаҳкамлаш ва тижорат банкларининг масъулиятини оширишга доир қўшимча чора-тадбирлари тўғрисида» 2001 йил 22 июндаги 264-сон қарори (Ўзбекистон Республикаси ҚТ, 2001 й., 6-сон, 31-модда) 3-бандининг иккинчи хатбоши қўйидаги таҳрирда баён қилинсин:

«белгиланган савдо қоидалари бузилган, назорат-касса машиналаридан фойдаланилмаган, тўловларни пластик карточкалар бўйича қабул қилиш терминаллари билан жиҳозлаш ва тўловни пластик карточкалардан фойдаланган ҳолда қабул қилишга доир белгиланган талаблар бузилган, шунингдек нақд пул маблағлари банк кассаларига ўз вақтида топширилмаган ҳолларда шаҳарлар ва туманлар ҳокимликлари солиқ органларининг тақдимномасига кўра чакана савдо учун берилган рухсатномаларнинг амал қилишини ўн иш кунидан ортиқ бўлмаган муддатга тўхтатиб қўяди ёхуд ўн иш кунидан ортиқ муддатга тўхтатиб қўйиш ёки рухсатномаларни бекор қилиш тўғрисида судга мурожаат қилади».

2. Вазирлар Маҳкамасининг 2002 йил 26 ноябрдаги 407-сон қарори (Ўзбекистон Республикаси ҚТ, 2002 й., 11-сон, 71-модда) билан тасдиқланган Улгуржи ва чакана савдо фаолиятини рўйхатдан ўтказиш ва амалга ошириш тартиби тўғрисидаги низомда:

а) 19-бандга қўйидаги мазмундаги иккинчи хатбоши қўшилсин:

«Савдо залининг майдони 150 кв метрдан ортиқ бўлган турғун савдо шохобчаларида тўловни пластик карточкалардан фойдаланган ҳолда амалга ошириш учун тўловларни пластик карточкалар бўйича қабул қилиш терминалларининг мавжудлиги таъминланиши керак»;

б) 30-бандга қўйидаги мазмундаги хатбоши қўшилсин:

«Савдо залининг майдони 150 кв метрдан ортиқ бўлган турғун савдо шохобчаларида тўловни пластик карточкалардан фойдаланган ҳолда амалга ошириш учун тўловларни пластик карточкалар бўйича қабул қилиш терминалларининг мавжудлиги таъминланиши керак»;

3. Вазирлар Маҳкамасининг «Ўзбекистон Республикасида чакана савдо қоидаларини ҳамда Ўзбекистон Республикасида умумий овқатланиш маҳсулотларини (хизматларини) ишлаб чиқариш ва сотиш қоидаларини тасдиқлаш тўғрисида» 2003 йил 13 февралдаги 75-сон қарорига (Ўзбекистон Республикаси ҚТ, 2003 й., 2-сон, 15-модда):

а) 1-иловада:

21-бандга қўйидаги мазмундаги хатбоши қўшилсин:

«Савдо залининг майдони 150 кв метрдан ортиқ бўлган турғун савдо шохобчаларида тўловни пластик карточкалардан фойдаланган ҳолда амалга

ошириш учун тўловларни пластик карточкалар бўйича қабул қилиш терминалларининг мавжудлиги таъминланиши керак»;

189-бандда:

тўртинчи хатбоши қуйидаги таҳрирда баён қилинсин:

«товарлар, маҳсулотларни (хизматларни) чек (квитанция, счёт) бермасдан сотиш»;

ўнинчи хатбоши қуйидаги мазмундаги ўнинчи ва ўн биринчи хатбоши билан алмаштирилсин:

«қуйидагиларга:

тўлов терминаллари билан жиҳозлаш ва пул ҳисоб-китобларини амалга оширишда уларни қўллаш тартибига»;

ўн биринчи — йигирманчи хатбоши тегишли равишда ўн иккинчи — йигирма биринчи хатбоши деб ҳисоблансин;

б) 2-иловада:

14-бандга қуйидаги мазмундаги тўртинчи хатбоши қўшилсин:

«Барча ресторанларда, шунингдек иш хақи пластик карточкалардан фойдаланган ҳолда тўланадиган корхоналар ва муассасалар ҳузуридаги умумий овқатланиш объектларида тўловни пластик карточкалардан фойдаланган ҳолда амалга ошириш учун тўловларни пластик карточкалар бўйича қабул қилиш терминалларининг мавжудлиги таъминланиши керак»;

тўртинчи хатбоши бешинчи хатбоши деб ҳисоблансин;

25-бандда:

тўртинчи хатбоши қуйидаги таҳрирда баён қилинсин:

«товарлар, маҳсулотларни (хизматларни) чек (квитанция, счёт) бермасдан сотиш»;

еттинчи хатбоши қуйидаги мазмундаги еттинчи ва саккизинчи хатбоши билан алмаштирилсин:

«қуйидагиларга:

тўлов терминаллари билан жиҳозлаш ва пул ҳисоб-китобларини амалга оширишда уларни қўллаш тартибига»;

саккизинчи — ўн тўртинчи хатбоши тегишли равишда тўққизинчи — ўн бешинчи хатбоши деб ҳисоблансин.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ
ҚАРОРИ**259 Тасдиқланган намунавий лойиҳалар бўйича якка тартибдаги уй-жой қурилиши учун «Қишлоқ қурилиш банк» акциядорлик тижорат банки томонидан имтиёзли ипотека кредити бериш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида**

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Қишлоқ қурилиш банк» акциядорлик тижорат банкини ташкил этиш тўғрисида» 2009 йил 30 мартдаги ПҚ–1083-сон қарорини бажариш юзасидан ҳамда қишлоқ жойларда якка тартибдаги уй-жой қурилишини янада ривожлантириш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси **қарор қилади:**

1. Тасдиқланган намунавий лойиҳалар бўйича якка тартибдаги уй-жой қурилиши учун «Қишлоқ қурилиш банк» акциядорлик тижорат банки томонидан имтиёзли ипотека кредити бериш тартиби тўғрисидаги низом иловага мувофиқ тасдиқлансин.

2. Юридик шахсларга ўз ходимларининг уй-жой қуриш бўйича меҳнат фаолиятини рағбатлантириш ва моддий қўллаб-қувватлаш мақсадида бошланғич бадалларни тўлашни назарда тутувчи молиявий ёрдам кўрсатиш, шунингдек ипотека кредитлари бўйича фоизларни ва асосий қарзни тўлаш юзасидан белгиланган тартибда шартномалар тузиш тавсия этилсин.

3. Вазирликлар ва идоралар бир ой муддатда ўз норматив-ҳуқуқий ҳужжатларини ушбу қарорга мувофиқлаштирсинлар.

4. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг биринчи ўринбосари Р.С. Азимов зиммасига оқлансин.

**Ўзбекистон Республикасининг
Бош вазири**

Ш. МИРЗИЁЕВ

Тошкент ш.,
2009 йил 25 май,
148-сон

Вазирлар Маҳкамасининг
2009 йил 25 майдаги 148-сон қарорига
ИЛОВА

**Тасдиқланган намунавий лойиҳалар бўйича якка тартибдаги
уй-жой қурилиши учун «Қишлоқ қурилиш банк» акциядорлик
тижорат банки томонидан имтиёзли ипотека кредити
бериш тартиби тўғрисида
НИЗОМ**

I. Умумий қоидалар

1. Ушбу Низом мақсадли маблағлар ҳисобига Тасдиқланган намунавий лойиҳалар бўйича якка тартибдаги уй-жой қурилиши учун «Қишлоқ қурилиш банк» акциядорлик тижорат банки томонидан имтиёзли ипотека кредити бериш тартибини белгилайди.

2. Ушбу Низом мақсадлари учун қуйидаги тушунчалар қўлланади:

ипотека кредити — қишлоқ жойларда тасдиқланган намунавий лойиҳалар бўйича якка тартибдаги уй-жой қурилишига барпо этиладиган уй-жой гарови остида бериладиган узоқ муддатли кредит;

мақсадли маблағлар — тасдиқланган намунавий лойиҳалар бўйича якка тартибдаги уй-жой қурилиши учун имтиёзли асосда берилган Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ва Тикланиш ва тараққиёт жамғармаси маблағлари, шу жумладан улар томонидан «Қишлоқ қурилиш банк» устав капиталини шакллантириш учун ажратиладиган маблағлар;

имтиёзли давр — кредит бўйича асосий қарзни бўлиб-бўлиб тўлаш учун берилган давр;

якка тартибдаги уй-жой — битта ёки битта ер участкасида жойлашган, уларга тегишли ёрдамчи-хўжалик иморатлари ва ҳовли иншоотларига эга бўлган доимий яшаш, дам олиш ва хўжалик юритишга мўлжалланган бир нечта уй-жой иморатлари (кейинги ўринларда уй-жой деб аталади);

қарз олувчи — қишлоқ жойда яшайдиган, қишлоқда уй-жой қурилиши учун ипотека кредити оладиган ва олинган суммани кредит шартномасида белгиланган шартларда қайтариш мажбуриятини қабул қиладиган Ўзбекистон Республикаси фуқароси;

биргаликда қарз олувчилар — қарз олувчининг ипотека кредити ва унинг бўйича фоизларнинг ҳар ойдаги тўловларида қатнашадиган, шунингдек ипотека кредити юзасидан биргаликда жавоб берадиган яқин қариндошлари;

пудратчи — қишлоқ жойларда тасдиқланган намунавий лойиҳалар бўйича уй-жой қурилишини амалга оширувчи ихтисослаштирилган пудрат қурилиш ташкилоти;

бошланғич бадал — қарз олувчининг қуриладиган уй-жой смета қийматининг камида 25 фоизи миқдоридаги қуйидагича тарздаги:

қарз олувчи (биргаликда қарз олувчилар)нинг ёки юридик шахс — қарз

олувчи иш берувчисининг банкда қарз олувчи номига миллий ёки хорижий валютада очилган омонат қўйилма ҳисоб рақамига киритилган пул маблағлари;

тасдиқланган намунавий лойиҳалар бўйича бажарилган қурилиш-монтаж ишлари;

қарз олувчи (биргаликда қарз олувчилар) томонидан ўз маблағлари ҳисобига сотиб олинган қурилиш материаллари тарзидаги ўз маблағлари;

ипотека — белгиланган тартибда ер участкаси билан бирга қуриляётган уй-жой ипотекаси учун бериладиган ипотека кредити олиш мақсадидаги кўчмас мулк гарови;

кредит шартномаси — банк ва қарз олувчи (биргаликда қарз олувчилар) ўртасида тузилган, қишлоқда уй-жой қурилиши учун бериладиган ипотека остида кредит бериш тўғрисидаги шартнома;

ипотека тўғрисидаги шартнома — кредит шартномаси бўйича мажбуриятларни таъминлашда ипотекани белгилаш тўғрисида томонларнинг битими;

тўловга қодирлик — қарз олувчи (биргаликда қарз олувчилар)нинг кредит шартномаси бўйича ўз тўлов мажбуриятларини ўз вақтида ва тўлиқ бажариш бўйича жами даромадлар таҳлилидан келиб чиққан ҳолда аниқланадиган лаёқати;

омонат қўйилма — қуриляётган уй-жой смета қийматининг камида 25 фоизи миқдоридаги бошланғич бадални жамлаш учун очиладиган мақсадли омонат қўйилма;

қурилиш-уй-жой омонат қўйилмаси — бир йилдан ортиқ муддатли мақсадли жамғарма омонат қўйилмаси, у уй-жой қурилиши бўйича ҳисобкитобларни амалга ошириш ва бошланғич бадални тўлаш учун очилади, шунингдек ушбу қўйилмани очган жисмоний шахсларга, омонатга қўювчи томонидан кредит суммасининг камида 25 фоизи жамғарилган тақдирда, уй-жой қуриш учун имтиёзли ипотека кредити олишга устунлик ҳуқуқини беради;

намунавий лойиҳа — замонавий қурилиш материаллари ва технологияларини республика минтақаларининг табиий-иқлим шароитларини ва жойнинг рельефини, ижтимоий-демографик хусусиятларини ҳисобга олган ҳолда қўлланиб намунавий уй-жойлар қуриш учун «Қишлоққурилишлойиҳа» МЧЖ лойиҳалаш-қидирув институти томонидан ишлаб чиқилган ва тасдиқланган лойиҳа. Намунавий лойиҳа: ер ости ва ер усти муҳандислик коммуникациялари акс эттирилган ҳолдаги ер участкаси режасидан; уй-жойнинг пойдеворлари, ертўлалари, қаватлари, кесимлари ва фасадларининг режаларидан; смета-молиявий ҳисоб-китобдан иборат бўлади.

3. Ипотека кредитлари намунавий лойиҳа асосида, белгиланган қурилиш нормалари ва қоидаларига риоя этган ҳолда қишлоқ жойларда уй-жой қуриш мақсадлари учун берилади.

4. Қарз олувчининг эри (хотини) ёки бошқа оила аъзоси қарз олувчи сифатида кредитни ва унинг бўйича ҳисобланган фоизларни тўлашда қатнашиш истагини билдирган тақдирда улар биргаликда қарз олувчилар, қарз

олувчи эса асосий қарз олувчи ҳисобланади. Бунда кредит шартномаси асосий қарз олувчи ва биргаликда қарз олувчилар билан тузилади.

5. Тасдиқланган намунавий лойиҳалар бўйича якка тартибда уй-жой куриш:

қарз олувчи ва пудратчи ўртасидаги пудрат шартномаси асосида;

қарз олувчининг ўз кучлари билан амалга оширилиши мумкин.

6. Ер участкаларини якка тартибдаги уй-жой қурилиши учун бериш Вазирлар Маҳкамасининг 2006 йил 30 декабрдаги 272-сон қарори билан тасдиқланган Якка тартибдаги уй-жой қурилиши тўғрисидаги низомда назарда тутилган тартибда амалга оширилади.

II. Ипотека кредити бериш шартлари

7. Ипотека кредитлари олти ойдан иборат имтиёзли давр билан 15 йилгача муддатга берилади.

8. Ипотека кредити миқдори қонун ҳужжатларида белгиланган энг кам ойлик иш ҳақининг 1000 бараваридан ошмайдиган миқдорда белгиланади.

9. Ипотека кредитидан фойдаланганлик учун банк томонидан Ўзбекистон Республикаси Марказий банкнинг банк кредит комиссияси (қўмитаси) томонидан ижобий қарор қабул қилинган кундаги қайта молиялаштириш ставкасининг 50 фоизи миқдорида фоизлар ундирилади.

Фоизлар қарз олувчи томонидан унинг олган ипотека кредити тўлиқ тўлангунгача кредит бўйича қарзларнинг амалдаги қолдиғига ҳисоблаб қўшилади.

10. Ипотека кредитлари шартнома асосида ҳамда қайтарилиш, тўлиқлик, таъминланганлик, мақсадли фойдаланиш ва муддатлилик шартлари билан қўйидаги талабларга жавоб берувчи қарз олувчи (биргаликда қарз олувчилар)га берилади:

қишлоқ жойларда яшайдиган, ипотека кредити олиш учун мурожаат қилган кунда 18 ёшга тўлган Ўзбекистон Республикаси фуқароларига;

охирги 12 ой мобайнида доимий иш жойига, шахсий ёрдамчи ёки дехқон хўжалигидан ёхуд якка тартибдаги тадбиркорлик фаолиятидан доимий даромадга, шунингдек ипотека кредити бўйича ҳисоблаб ёзилган фоизларни ва асосий қарзни тўлов жадвалига мувофиқ ҳар ойда тўлаш учун етарли бўлган, қонун ҳужжатларида тақиқланмаган бошқа даромад манбаига эга бўлган шахсларга;

барпо этилаётган уй-жой смета қийматининг ва/ёки бажарилган қурилиш-монтаж ишлари ҳажмининг ва/ёки барпо этилаётган уй-жой смета қийматининг камида 25 фоизи суммасидаги қурилиш материаллари қийматининг камида 25 фоизи миқдорида бошланғич бадал учун маблағга эга бўлган шахсларга;

кредит ташкилотларидан кредитлар бўйича тўлов муддати ўтган қарзи бўлмаган шахсларга берилади.

11. Қарз олувчи ипотека кредити бўйича бошланғич бадални тўлаш учун ўз маблағларига эга бўлиши керак.

Бунда бошланғич бадал суммасининг бир қисми ёки унинг жами суммаси қарз олувчининг иш берувчиси ҳисобланадиган юридик шахс томонидан қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда қарз олувчининг номига банкда очилган омонат қўйилма ҳисоб рақамига ўтказилиши мумкин.

Пул маблағларини омонат қўйилма ҳисоб рақамига ўтказиш омонат қўйилма ҳисоб рақамини очиш юзасидан ариза асосида банкнинг қўйилма шартномаси билан расмийлаштирилади.

12. Бир йилдан ортиқ муддат билан уй-жой қурилишига ўтказилган қурилиш-уй-жой омонат қўйилмасига Ўзбекистон Республикаси Марказий банкнинг амалдаги қайта молиялаштириш ставкасидан кам бўлмаган миқдорда фоизлар ҳисоблаб ёзилади, улар ҳар ойда капиталлаштириб борилади.

Омонат қўйилма ҳисоб рақамини очиш ва унинг бўйича операцияларни амалга ошириш тартиби банкнинг ички қоидалари билан белгиланади.

13. Ер участкаси билан бирга барпо этилаётган уй-жой ипотекаси қарз олувчи (биргаликда қарз олувчилар)нинг ипотека кредитини тўлаш бўйича мажбуриятларининг таъминланиши ҳисобланади.

14. Банкнинг кредит комиссияси (қўмитаси) қарори асосида ипотека сифатида, шунингдек, қарз олувчи (биргаликда қарз олувчилар)нинг мулки бўлган бошқа кўчмас мулк ҳам қабул қилиниши мумкин.

15. Ипотека кредитлари банк томонидан Ўзбекистон Республикасининг миллий валютасида берилади.

16. Берилаётган ипотека кредити миқдори қарз олувчи (биргаликда қарз олувчилар)нинг тўловга қодирлигини баҳолашдан ҳамда қурилаётган уй-жойнинг смета қийматидан келиб чиққан ҳолда белгиланади ҳамда у энг кам ойлик иш ҳақининг 1000 бараваридан, шунингдек қурилаётган уй-жой смета қийматининг 75 фоизидан ошмаслиги керак. Ипотека кредити чекланган миқдорининг ҳисоб-китобига мисоллар ушбу Низомга 1-иловада келтирилган.

III. Ипотека кредитини расмийлаштириш тартиби

17. Ипотека кредити олиш учун мижоз яшаш жойидаги туман (шаҳар) банк филиалига, у бўлмаган тақдирда банкнинг яқин жойдаги филиалига мурожаат қилади.

Ипотека кредити олиш учун банкка мурожаат қилингандан кейин банк ходими мижозга ипотека кредити беришнинг барча шартларини тушунтиради, ипотека кредити бериш юзасидан буюртманомани расмийлаштириш учун талаб қилинадиган барча ҳужжатлар рўйхатини тақдим этади ва ипотека кредити олиш жараёнидаги тахминий харажатлар турлари тўғрисида хабардор қилади.

Ипотека кредити олишда қарз олувчи қуйидаги харажатларни амалга ошириши керак:

Ипотека тўғрисидаги шартномани нотариал тасдиқлаш учун давлат божи; гаровга қўйилган кўчмас мулк суғуртаси билан боғлиқ харажатлар;

мол-мулк қийматини баҳолаш учун тўлов (мустақил баҳоловчи баҳолаган тақдирда);

ипотека тўғрисидаги шартномани давлат рўйхатидан ўтказиш учун тўлов.

18. Ипотека кредити олиш учун қарз олувчи (биргаликда қарз олувчилар) томонидан қўйидаги ҳужжатлар тақдим этилади:

1) кредит олишнинг мақсади, таъминланганлиги, муддати ва суммаси кўрсатилган ҳолда ипотека кредити олишга буюртманома;

2) қарз олувчи (биргаликда қарз олувчилар) паспортининг нусхаси;

3) яшаш жойидан оила таркиби тўғрисидаги маълумотнома;

4) қарз олувчи (биргаликда қарз олувчилар)нинг молиявий ахволини тасдиқловчи ҳужжатлар;

5) қарз олувчининг номига очилган омонат қўйилма ҳисоб рақамига пул маблағлари қўйилганлиги тўғрисидаги маълумотнома ва (ёки) қарз олувчи (биргаликда қарз олувчилар) томонидан сотиб олинган қурилиш материалларининг ва (ёки) бажарилган қурилиш-монтаж ишлари қийматини баҳолаш бўйича дастлабки ҳисоб-китоб (хулоса). Банкдаги омонат қўйилма ҳисоб рақамидagi пул маблағларининг умумий суммаси ҳамда кўрсатиб ўтилган қурилиш материаллари ва (ёки) бажарилган қурилиш-монтаж ишларининг қиймати қурилаётган уй-жой смета қийматининг 25 фоизидан кам бўлиши мумкин эмас;

6) қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда келишилган ва тасдиқланган уй-жой қурилишининг намунавий лойиҳаси нусхаси;

7) туман ҳокимининг якка тартибдаги уй-жой қурилиши учун ер участкаси бериш тўғрисидаги қарори нусхаси;

8) пудрат шартномасининг нусхаси (қурилиш пудратчи томонидан амалга оширилган тақдирда тақдим этилади).

19. Қўйидагилар қарз олувчи (биргаликда қарз олувчилар)нинг молиявий ахволини тасдиқловчи ҳужжатлар ҳисобланади:

1) доимий иш жойига эга бўлганлар учун:

ходимнинг охириги 12 ой мобайнидаги даромадлари тўғрисида қарз олувчи (биргаликда қарз олувчилар) ва оила аъзолари ишлайдиган корхона (муасаса) томонидан белгиланган шаклда берилган маълумотнома;

Ўзбекистон Республикаси давлат-тижорат Халқ банки филиалида очилган якка тартибдаги жамғарма пенсия ҳисоб рақамидан кўчирма (агар жамғарма пенсия тизимида мажбурий тартибда иштирок этса) — банк талабига кўра тақдим этилади;

2) қонун ҳужжатларида тақиқланмаган бошқа даромадлар манбаига эга бўлган фуқаролар учун — уларнинг яшаш жойидаги давлат солиқ хизмати органи томонидан тасдиқланган охириги 12 ой мобайнидаги даромадлар тўғрисидаги декларациялар нусхалари.

Дехқон/фермер хўжаликлари бошлиқлари ҳисобланадиган ёки юридик шахс бўлмасдан тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланадиган фуқаролар охириги 12 ой мобайнидаги даромадлари тўғрисидаги декларациялардан ташқари, шунингдек, агар улар амалга оширадиган фаолият турлари қонун ҳужжатларига мувофиқ лицензияланиши керак бўлса, фаолиятнинг айрим тур-

лари билан шуғулланиш учун ҳуқуқнинг давлат рўйхатидан ўтганлиги тўғрисидаги гувоҳнома ва лицензиянинг нусхаларини ҳам такдим этадилар.

20. Ипотека кредити олиш учун буюртманомалар ҳамда ушбу Низомнинг 18-19-бандларида кўрсатилган барча зарур ҳужжатлар қабул қилиб олингандан кейин банк филиали кредит бўлимининг ходими такдим этилган ҳужжатларни ўрганади ва уларда кўрсатилган маълумотларнинг ҳаққонийлигини текширади.

21. Гаровга қўйилган мол-мулкни баҳолаш қарз олувчи ва банк ўртасидаги битимга биноан амалга оширилади ҳамда гаровга қўйилган кўчмас мулк қийматини келишиш далолатномаси билан расмийлаштирилади.

22. Уй қуриш учун қарз олувчи томонидан сотиб олинган қурилиш материаллари мавжуд бўлган тақдирда қурилиш материаллари қийматини баҳолаш банк ходими ёки мустақил баҳоловчи томонидан дастлабки ҳисобкитоб ёки хулоса тузиш йўли билан амалга оширилади.

23. Банк филиали кредит бўлимининг ипотека кредити олиш учун буюртманомаларни кўриб чиқиш юзасидан масъул ходими томонидан ушбу Низомнинг 20-бандига мувофиқ ўтказилган ҳужжатларни ўрганиш ва текшириш натижаларига кўра банк филиалининг кредит комиссияси (кредит қўмитаси)га ипотека кредити беришнинг мақсадга мувофиқлиги тўғрисида асосланган хулоса киритилади.

24. Банк филиалининг кредит комиссияси (кредит қўмитаси) кредит буюртманомасини ва унга илова қилинган барча ҳужжатларни, шунингдек ушбу кредит буюртманомаси бўйича банк филиали кредит бўлимининг хулосасини кўриб чиқиб ипотека кредити бериш ёки беришни рад этиш тўғрисида қарор қабул қилади. Ипотека кредити олиш юзасидан буюртманомани кўриб чиқиш муддати кредит олишга буюртманома ва ушбу Низомнинг 18-бандида санаб ўтилган барча зарур ҳужжатлар олинган кундан бошлаб 15 банк кунидан ошмаслиги керак.

25. Банк филиалининг кредит комиссияси (кредит қўмитаси) томонидан ипотека кредити олиш юзасидан буюртманома маъқулланган ва шу билан бирга мақсадли маблағлар мавжуд бўлмаган тақдирда банк филиали шу куннинг ўзида банкнинг минтақавий филиалига ва бош банкка мақсадли маблағлар ажратиш юзасидан буюртманома юборади.

Банк филиалининг буюртманомаси асосида бош банк буюртманома олингандан кейинги кундан кечикмай мақсадли маблағлар ҳисобига сўралаётган суммани ажратади.

26. Мақсадли маблағлар вақтинчалик мавжуд бўлмаган тақдирда банк филиали мақсадли маблағлар вақтинчалик мавжуд эмаслиги тўғрисида хабар олингандан кейин буюртманома берганларни бу ҳақда ушбу ахборот олингандан кейинги кундан кеч бўлмаган муддатда хабардор қилади. Айни бир вақтда банк филиали томонидан буюртманомаси банк филиалининг кредит комиссияси (кредит қўмитаси) томонидан маъқулланган барча буюртмачилар рўйхатини, уларнинг кредит буюртманомалари банк филиалининг кредит комиссияси (кредит қўмитаси) томонидан маъқулланган санадан келиб чиққан ҳолда, календарь бўйича навбат тартибида тузади. Бунда

жамғарилган бошланғич бадали қурилиш-уй-жой омонат қўйилмасида турган қарз олувчиларга ипотека кредити навбатдан ташқари берилади.

27. Банк филиали томонидан ипотека кредити олиш учун навбатда турганлар рўйхати тузилади ва у барчанинг танишиши учун операция залининг (идоранинг) кўринарли жойига осиб қўйилади.

Мақсадли маблағлар келиб тушгандан кейин ушбу маблағлар ҳисобига ипотека кредитлари бериш мақсадли маблағлар ҳисобига ипотека кредити олиш учун буюртманома келиб тушган санага ҳамда календарь бўйича навбат рўйхатига қатъий мувофиқ равишда амалга оширилади.

28. Ипотека кредити бериш тўғрисида кредит комиссияси (кредит қўмитаси) томонидан ижобий қарор қабул қилингандан кейин қўйдаги изчилликда кредит шартномаси тузилади:

а) банк уч кун муддатда ариза берувчини ёзма равишда хабардор қилади ва уни кредит шартномаси тузиш учун таклиф этади;

б) банк қарз олувчи (биргаликда қарз олувчилар) билан кредит шартномаси тузади (2-илова);

в) қарз олувчи ўз ҳисобига ва кредит шартномасида белгиланган муддатларда суғурта ташкилоти билан ипотека предметини таваккалчиликлардан суғурта қилиш шартномасини тузиши шарт;

г) банк қарз олувчи (биргаликда қарз олувчилар) билан «Ипотека тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига мувофиқ нотариал тасдиқланиши ва давлат рўйхатидан ўтказилиши керак бўлган ипотека тўғрисидаги шартномани белгиланган шакл бўйича тузади.

29. Банкнинг ипотека кредити бериш бўйича мажбурияти қарз олувчи томонидан банкка ипотека предметини йўқолиш ва шикастланиш таваккалчиликларидан суғурта қилиш шартномасини ҳамда суғурта полисини, шунингдек нотариал тасдиқланган ва рўйхатдан ўтказилган ипотека тўғрисидаги шартномани тақдим этгандан кейин пайдо бўлади. Ушбу шарт кредит шартномасида белгилаб қўйилган бўлиши керак.

30. Банк филиалининг кредит комиссияси (кредит қўмитаси) томонидан ипотека кредити беришни рад этиш тўғрисида қарор қабул қилинган тақдирда банк филиали қарор қабул қилинган кундан бошлаб уч кун муддатда қарз олувчи (биргаликда қарз олувчилар)га ипотека кредити беришнинг рад этилиши сабабларини кўрсатган ҳолда ёзма хулосани юборади.

Қарз олувчи банк хулосасида кўрсатилган камчиликлар бартараф этилгандан кейин ипотека кредити ажратиш тўғрисидаги илтимоснома билан банкка қайтадан мурожаат қилишга ҳақлидир.

31. Уй-жой қурилиши тугаллангандан кейин қарз олувчи бир ҳафта муддатда, туман ҳокими томонидан тузилган қабул қилиб олиш комиссиясига уй-жойни фойдаланишга қабул қилиб олиш тўғрисидаги ариза билан мурожаат қилади. Қабул қилиб олиш комиссияси томонидан уй-жойни фойдаланишга қабул қилиб олиш далолатномаси тузилгандан ва у туман ҳокими қарори билан тасдиқлангандан кейин қарз олувчи бир ой муддатда:

а) банкка туман ҳокимининг уй-жойни фойдаланишга қабул қилиб олиш далолатномасини тасдиқлаш тўғрисидаги қарори нусхасини тақдим этиши;

б) қурилган уй-жойга мулк ҳуқуқини Ўзбекистон Республикаси «Ер-геодезкадастр» давлат қўмитаси органларида давлат рўйхатидан ўтказилишини таъминлаши, шундан сўнг банкка уй-жойга рўйхатдан ўтказилган мулк ҳуқуқи тўғрисидаги ҳужжат нусхасини тақдим этиши;

в) уй-жойни кредит шартномаси амал қиладиган муддатда йўқолиш ва шикастланиш таваккалчиликларидан суғурта қилиши, шундан сўнг банкка суғурта шартномасини ва суғурта полисини тақдим этиши;

г) банк билан уй-жой ипотекаси тўғрисида шартнома тузиши, уни нота-риал тасдиқлаши ва рўйхатдан ўтказиши, сўнгра банкка тақдим этиши шарт.

IV. Ипотека кредити бериш тартиби

32. Ипотека кредити бериш қарз олувчига алоҳида ссуда ҳисоб рақами очиш ва кредит шартномасида кўрсатилган ҳужжатларни илова қилган ҳолда қарз олувчининг ёзма топшириқномаси асосида қурилиш материаллари сотиб олиш учун мемориал ордер билан ушбу ҳисоб рақамидан пул маблағларини нақдсиз шаклда савдо ташкилотлари, ишлаб чиқарувчи корхоналар ҳамда айрим қурилиш материалларини тайёрлаш билан шуғулланувчи якка тартибдаги тадбиркорларнинг талаб қилиб олинадиган депозит ҳисоб рақамларига, бажарилган қурилиш-монтаж ишлари учун эса — пудратчининг талаб қилиб олинадиган депозит ҳисоб рақамига пудрат шартномасида белгиланган шартларда ва муддатларда ўтказиш йўли билан амалга оширилади.

33. Ипотека кредити бериш банк томонидан қарз олувчининг ёзма топшириқномаси олинган вақтдан бошлаб бир банк куни мобайнида амалга оширилади.

34. Уй-жойни қарз олувчининг ўз кучи билан қуришда ссуда ҳисоб рақамидан кредит шартномасида белгиланган ипотека кредити суммасининг 20 фоизигача миқдорда нақд пул, шунингдек қарз олувчининг бошланғич бадал тарзидаги омонат қўйилмасида тўпланган маблағлар берилади.

35. Банк филиали томонидан ипотека кредитларини бериш ссуда ҳисоб рақамидан қарз олувчининг банк пластик карточкаларига маблағлар ўтказиш йўли билан ҳам амалга оширилиши мумкин. Бунда банк пластик карточкаси алоҳида шартнома расмийлаштириш йўли билан қарз олувчининг номига берилади. Шартномада ушбу банк пластик карточкасидан ўтказилган маблағлардан фақат уй-жой қуришга қурилиш материаллари сотиб олиш учунгина фойдаланилиши мумкинлиги белгилаб қўйилган бўлиши керак. Ушбу банк пластик карточкаларидан нақд пуллар берилишига йўл қўйилмайди.

Қарз олувчи ҳар ойда банк филиалига банк пластик карточкаси билан ўтказилган операциялар тўғрисида ҳисобот топшириши керак. Ҳисоботга савдо ташкилотлари, ишлаб чиқарувчи корхоналар ёки якка тартибдаги тадбиркорлар томонидан сотиб олинган товарларга берилган счётлар, квитанциялар, юк хатлари ва бошқа ҳужжатлар ҳамда қонун ҳужжатларида белгиланган бошқа ҳужжатлар мажбурий равишда илова қилинган ҳолдаги терминаллар чеклари илова қилинади.

Ҳисоботга илова қилинган ҳужжатларни таҳлил қилиш жараёнида банк томонидан банк пластик карточкаси воситасида ҳисоб-китоблар қилишда ипотека кредитидан белгиланган мақсадда фойдаланилмаганлиги аниқланган тақдирда банк пластик карточкаси тўғрисидаги шартнома бекор қилинади, банк пластик карточкаси ҳисоб рақами ёпилади ва банк пластик карточкаси олиб қўйилади. Ипотека кредитининг белгиланган мақсадда фойдаланилмаган қисми юзасидан кредит шартномасида белгиланган миқдорларда жарима солинади ва у муддатидан олдин ундириб олинади.

36. Қурилиш қарз олувчи ва пудратчи ўртасидаги пудрат шартномаси асосида, қарз олувчига уй-жойни фойдаланишга тайёр ҳолда топшириш шарт билан амалга оширилган тақдирда ишлар қийматини тўлаш босқичма-босқич, қурилиш-монтаж ишларини молиялаштириш ва амалга ошириш жадвалларига мувофиқ қўйидаги тартибда амалга оширилади:

а) ипотека кредити умумий суммасининг 50 фоизгача миқдордаги аванс тўлови;

б) ипотека кредити умумий суммасининг 40 фоизгачаси миқдорда жорий молиялаштириш — банк ходимлари томонидан жойига борган ҳолда ва белгиланган мақсадда фойдаланиш далолатномасини тузиб аванс баланс тўловидан белгиланган мақсадда фойдаланиш текширилгандан кейин;

в) ипотека кредити умумий суммасининг қолган 11 фоизи миқдорида узил-кесил тўлов — қурилиш тугаллангандан ва уй-жой қабул қилиб олиш комиссияси томонидан белгиланган тартибда қабул қилиб олингандан, шунингдек банк ходимлари томонидан жойига борган ҳолда (белгиланган мақсадда фойдаланиш далолатномасини тузиб) барча олдинги тўловлардан белгиланган мақсадда фойдаланганлик текширилгандан кейин 12 ой ўтгач. Қурилиш-монтаж ишларининг яширилган нуқсонлари аниқланган ва пудратчи аниқланган нуқсонларни тузатишни рад этган тақдирда кўрсатиб ўтилган маблағлар қарз олувчи томонидан уларни тузатишга йўналтирилиши мумкин.

37. Қарз олувчи томонидан омонат қўйилмасида тўпланган бошланғич бадал маблағлари биринчи навбатда уй-жой қурилишини молиялаштиришга йўналтирилади.

Қурилиш-уй-жой омонат қўйилмасида тўпланган маблағлардан фойдаланиб бўлингандан кейин банк филиали томонидан қарз олувчининг ёзма топшириқномаси бўйича ссуда ҳисоб рақамидан ипотека кредитлари ажратиш бошланади.

V. Ипотека кредитини тўлаш тартиби

38. Берилган ипотека кредитлари бўйича фоизлар ҳар куни ипотека кредити қолдиғига ҳисоблаб ёзилади ва ҳар ойда бир марта ундирилади.

39. Асосий қарзни тўлаш қарз олувчи томонидан ҳар ойда, имтиёзли давр тугагандан кейин ипотека кредитининг бутун муддати мобайнида тенг улушларда амалга оширилади.

40. Ипотека кредити бўйича асосий қарзни тўлаш ва унинг бўйича фоиз-

ларни тўлаш тартиби кредит шартномасида белгиланади. Бунда ипотека кредити бўйича ҳисоблаб ёзилган фоизлар ва асосий қарз кредит шартномасига илова қилинадиган тўловлар жадвалига мувофиқ ундирилади.

41. Қарз олувчи (биргаликда қарз олувчилар) томонидан фоизларни ва ипотека кредитини тўлаш қуйидаги манбалар ҳисобига амалга оширилиши мумкин:

а) иш ҳақи ва унга тенглаштирилган тўловлар, пенсиялар, гонорарлар, дивидендлар, фоизлар ва қимматли қоғозлар бўйича олинadиган бошқа даромадлар ҳисобига нақд пулсиз шаклда ўтказиш йўли билан;

б) нақд пул ўтказган ҳолда;

в) қарз олувчи (биргаликда қарз олувчилар)нинг банкдаги омонатлари бўйича ҳисоб рақамларидан нақдсиз шаклдаги пул маблағлари ўтказиш йўли билан;

г) банк пластик карточкаларидан пул маблағларини нақдсиз тўлаш йўли билан;

д) нақдсиз шаклдаги пул маблағларини қарз олувчи (биргаликда қарз олувчилар)нинг иш берувчиси томонидан, моддий ёрдам маблағлари ва ипотека кредитини тўлаш учун ажратилган бошқа маблағлар ҳисобидан ўтказиш йўли билан;

е) фермер хўжаликларининг йил якунига кўра фермер хўжалиги бошлигининг шахсий тасарруфига ўтадиган даромадлари ҳисобидан ўтказиш йўли билан, агар у қарз олувчи ёки биргаликда қарз олувчилар деб ҳисобланган тақдирда;

ж) қонун ҳужжатларида тақиқланмаган бошқа манбалар ҳисобига.

42. Қарз олувчи (биргаликда қарз олувчилар) асосий қарзни ва ҳисоблаб ёзилган фоизларни тўлашни кредит шартномасида белгиланган тўлаш муддати бошлангунгача ёки тугагунгача, кредитни муддатидан олдин тўлаганлик учун воситачилик тўловисиз, муддатидан олдин амалга оширишга ҳақлидир.

VI. Ипотека кредитидан белгиланган мақсадда фойдаланиш ва уни ўз вақтида тўлаш мониторингини олиб бориш тартиби

43. Банк ипотека кредитидан фойдаланишнинг бутун даври мобайнида доимий мониторинг олиб боради. Мониторинг жараёнида банк уй-жойни қуриш жадвалларига ва кредитдан белгиланган мақсадда фойдаланиш, асосий қарзни ва унинг бўйича фоизларни тўлаш жадвалларига, гаровга қўйилган мол-мулкдан фойдаланиш ва уни сақлаш қоидаларига, ипотека предметининг ноқонуний бегоналаштирилишига йўл қўймасликка риоя этилишини назорат қилади.

Мониторинг жараёнида банк ходими уй-жой қурилаётган жойга бевоқиф борган ҳолда, берилган ипотека кредитидан белгиланган мақсадда фойдаланилишини ўрганади, шунингдек, зарурат бўлганда, кредит ҳисобига уй-жойни қуриш бўйича бажарилган ишларнинг назорат ўлчовларини амалга

оширади. Мониторинг натижаларига кўра берилган ипотека кредитидан белгиланган мақсадда фойдаланмаганлик ёки ҳисоботларда кўрсатилган ҳажмларда қурилиш-монтаж ишлари бажарилмаганлиги аниқланган тақдирда банк бошқа мақсадларда фойдаланилган кредитларни ундириб олиш чораларини кўради.

Ипотека кредитидан белгиланган мақсадда фойдаланмаганлик учун қарз олувчи (биргаликда қарз олувчилар)га нисбатан банк томонидан қўлланиладиган жавобгарлик чоралари кредит шартномасида белгиланган бўлиши керак.

44. Асосий қарз ва унинг бўйича ҳисоблаб ёзилган фоизлар кредит шартномасида белгиланган муддатларда тўланмаган тақдирда банк ходими қарз олувчи (биргаликда қарз олувчилар) билан шахсан учрашиш йўли билан мажбуриятларнинг бажарилмаганлиги сабабларини аниқлайди ва тўлов муддати ўтган ипотека кредити тўланишини таъминлаш чора-тадбирларини кўришни талаб қилади.

45. Агар ипотека кредитини ўз вақтида ундириш бўйича кўрилган чора-тадбирлар зарур натижаларни бермаса ҳамда ипотека кредитини ўз вақтида ва тўлиқ тўламаслик хавфи пайдо бўлса банк филиали кредит беришни тўхтатиб туради ҳамда берилган ипотека кредитини ва ҳисоблаб ёзилган фоизларни муддатидан олдин ундириш чора-тадбирларини кўради. Ушбу шартлар кредит шартномасида белгиланган бўлиши керак.

46. Қарз олувчи (биргаликда қарз олувчилар) томонидан ипотека кредити ва ҳисоблаб ёзилган фоизлар тўланмаганда ёки ўз вақтида тўланмаганда, кредит шартномаси ва унга илова қилинган тўлаш жадвали бўйича қабул қилинган мажбуриятлар доимий равишда бузилганда, шунингдек қонун ҳужжатларида назарда тутилган бошқа ҳолларда банк «Ипотека тўғрисида»-ги Ўзбекистон Республикаси Қонунда белгиланган тартибда гаровга қўйилган мол-мулкка нисбатан ундиришни қаратади.

VII. Кредитлар бўйича ҳисоб ва ҳисоботлар

47. Банкнинг мақсадли маблағлари ҳисобига, тасдиқланган намунавий лойиҳалар бўйича уй-жой қурилишига ипотека кредитлари бўйича бухгалтерия ҳисоби қонун ҳужжатларига мувофиқ юритилади.

48. Ипотека кредитлари бўйича қарзларнинг ҳисоби Ўзбекистон Республикаси Марказий банки томонидан белгиланган тартибда бухгалтерия ҳисоб рақамларида амалга оширилади.

49. Банк филиаллари берилган ипотека кредитлари тўғрисида белгиланган шакл бўйича ҳисоботлар тузиши ва уларни бош банкка тақдим этиши керак. Ҳисоботлар маълумотлари банкнинг ички қоидаларига мувофиқ таҳлил ва назорат қилиш учун бош банк томонидан умумлаштирилади.

Тасдиқланган намунавий лойиҳалар бўйича
якка тартибдаги уй-жой қурилиши учун
«Қишлоқ қурилиш банк» акциядорлик тижора
рат банки томонидан имтиёзли ипотека
кредити бериш тартиби тўғрисида низомга
1-ИЛОВА

**Намунавий лойиҳалар бўйича уй-жой қурилишига
бериладиган ипотека кредитининг чекланган миқдорини
ҳисоблашга доир мисоллар**

1-мисол: тасдиқланган намунавий лойиҳалар бўйича қурилаётган уй-жойнинг смета қиймати 30 млн. сўмни ташкил қилади, берилаётган кредитнинг чекланган суммаси смета қийматининг 75 фоизини, яъни 22,5 млн. сўмни ташкил қилиши керак. Қурилаётган уй-жой қийматининг 25 фоизи миқдоридagi қолган қисми, яъни 7,5 млн. сўми қарз олувчининг омонат қўйилмасидаги бошланғич бадал сифатида тўпланган маблағлар ҳисобига молиялаштирилади.

2-мисол: тасдиқланган намунавий лойиҳалар бўйича қурилаётган уй-жойнинг смета қиймати 40 млн. сўмни ва смета қийматининг 75 фоизи 30 млн. сўмни ташкил қилади. Бироқ берилаётган кредитнинг чекланган суммаси энг кам ойлик иш ҳақининг 1000 баравари миқдоридa чегараланган, у ҳозирги вақтда (28040 x 1000) 28040 минг сўмни ташкил қилади. Демак, банк томонидан берилаётган ипотека кредитининг миқдори 28040 минг сўмдан ошиши мумкин эмас. Якка тартибдаги уй-жой қурилиши учун маблағларнинг 11960 минг сўм миқдоридagi етишмаётган қисмини қарз олувчи омонат қўйилмада жамғариши керак.

3-мисол: тасдиқланган намунавий лойиҳалар бўйича қурилаётган уй-жойнинг смета қиймати 40 млн. сўмни ташкил қилади. Бироқ қарз олувчи томонидан уй-жойнинг бир қисми ўз кучи билан қурилган ёки қурилиш материаллари сотиб олинган, уларнинг баҳоси банк томонидан қарз олувчи билан биргаликда 17,0 млн. сўм миқдоридa баҳоланган. Ушбу ҳолатда якка тартибдаги уй-жой қурилишига банк томонидан берилаётган ипотека кредити суммаси 23,0 млн. сўмни ташкил қилади.

4-мисол: тасдиқланган намунавий лойиҳалар бўйича қурилаётган уй-жойнинг смета қиймати 40 млн. сўмни ташкил қилади. Бироқ қарз олувчи томонидан уй-жойнинг бир қисми ўз кучи билан қурилган ёки қурилиш материаллари сотиб олинган, уларнинг баҳоси банк томонидан қарз олувчи билан биргаликда 7,0 млн. сўм миқдоридa баҳоланган. Якка тартибдаги уй-жой қурилиши учун берилаётган ипотека кредити суммаси 28040 минг сўмни (энг кам ойлик иш ҳақининг 1000 бараварини) ташкил қилади. Ушбу ҳолатда қарз олувчи ипотека кредитини олиш учун омонат қўйилмасида 4960 минг сўм жамғариши зарур бўлади.

Тасдиқланган намунавий лойиҳалар бўйича
якка тартибдаги уй-жой қурилиши учун
«Қишлоқ қурилиш банк» акциядорлик тижорат
банки томонидан имтиёзли ипотека
кредити бериш тартиби тўғрисида низомга
2-ИЛОВА

Ипотека кредити бериш тўғрисидаги _____ -сон НАМУНАВИЙ ШАРТНОМА

200__ йил «___» _____

(аҳоли пункти)

«Қишлоқ қурилиш банк» акциядорлик тижорат банки номидан Низом ва 200__ йил «___» _____ даги _____ -сон бош ишончнома асосида ҳаракат қиладиган _____ филиали бошқарувчиси _____, кейинги ўринларда «**Банк**» деб аталади, бир томондан ва «___» йил _____ да берилган паспорти серияси _____, № _____, кейинги ўринларда «**Қарз олувчи**» деб аталадиган Ўзбекистон Республикаси фуқароси _____ иккинчи томондан ҳамда ва «___» йил _____ да берилган паспорти серияси _____, № _____, кейинги ўринларда «**Биргаликда қарз олувчи**» деб аталадиган Ўзбекистон Республикаси фуқароси _____ учинчи томондан, кейинги ўринда «**Томонлар**» деб аталадилар, ушбу шартномани қуйидагилар тўғрисида туздилар:

1. Шартнома предмети

1.1. Банк Қарз олувчига/Биргаликда қарз олувчиларга Ўзбекистон Республикаси, _____ вилояти, _____ тумани, _____ аҳоли пунктида умумий майдони ___ кв. м, турар жой майдони ___ кв. м бўлган ___ та хонали ___-уйни (кейинги ўринларда уй-жой деб аталади) якка тартибда қуриш учун ушбу шартномада назарда тутилган шартларда ___ (_____) сўм миқдорида мақсадли ипотека кредити маблағлари беради, Қарз олувчи/Биргаликда қарз олувчилар эса кредит беришнинг умумий қоидаларига (мақсадли характери, моддий таъминланганлиги, муддатлилиги, қайтарилувчанлиги ва тўланувчанлигига) риоя этган ҳолда ипотека кредитидан фойдаланади.

2. Асосий тушунчалар

2.1. Ушбу шартнома матни бўйича кейинги ўринларда учрайдиган барча атамалар (агар контекстан бошқача маъно англашилмаса) ушбу бўлимда баён қилинган маъноларни англатади:

ипотека кредити — қишлоқ жойларда тасдиқланган намунавий лойиҳалар бўйича якка тартибдаги уй-жой қурилишига барпо этиладиган уй-жой гарови остида бериладиган узоқ муддатли кредит;

якка тартибдаги уй-жой — битта ёки битта ер участкасида жойлашган, уларга тегишли ёрдамчи-хўжалик иморатлари ва ховли иншоотларига эга бўлган доимий яшаш, дам олиш ва хўжалик юртишга мўлжалланган бир нечта уй-жой иморатлари (кейинги ўринларда уй-жой деб аталади);

қарз олувчи — қишлоқ жойда яшайдиган, қишлоқда уй-жой қуриш учун ипотека кредити оладиган ва олинган суммани кредит шартномасида белгиланган шартларда қайтариш мажбуриятини қабул қилган Ўзбекистон Республикаси фуқароси;

биргаликда қарз олувчилар — қарз олувчининг ипотека кредити ва унинг бўйича фозиларнинг ҳар ойдаги тўловларида қатнашадиган, шунингдек ипотека кредити юзасидан биргаликда жавоб берадиган яқин қариндошлари;

пудратчи — қишлоқ жойларда тасдиқланган намунавий лойиҳалар бўйича уй-жой қурилишини амалга оширувчи ихтисослаштирилган пудрат қурилиш ташкилоти;

тўловга қодирлик — қарз олувчи (биргаликда қарз олувчи)нинг кредит шартномаси бўйича ўз тўлов мажбуриятларини ўз вақтида ва тўлиқ бажариш бўйича жами даромадлар таҳлилидан келиб чиққан ҳолда аниқландиган лаёқати;

кредит бўйича таъминлаш — белгиланган тартибда ер участкаси билан бирга қурилаётган якка тартибдаги уй-жой гарови;

бошланғич бадал — қарз олувчининг қурилаётган уй-жой сметадаги қийматининг камида 25 фоизи миқдоридаги қўйидагича тарздаги:

қарз олувчи (биргаликда қарз олувчилар)нинг ёки юридик шахс — қарз олувчи иш берувчисининг банкда қарз олувчи номига миллий ёки хорижий валютада очилган омонат қўйилма ҳисоб рақамига киритилган пул маблағлари;

тасдиқланган намунавий лойиҳалар бўйича бажарилган қурилиш-монтаж ишлари;

қарз олувчи (биргаликда қарз олувчи) томонидан ўз маблағлари ҳисобига сотиб олинган қурилиш материаллари тарзидаги ўз маблағлари;

ипотека — белгиланган тартибда ер участкаси билан бирга қурилаётган уй-жой ипотекаси учун бериладиган ипотека кредити олиш мақсадидаги қўчмас мулк гарови;

ипотека тўғрисидаги шартнома — кредит шартномаси бўйича мажбуриятларни таъминлашда ипотекани белгилаш тўғрисида томонларнинг битими;

кредит бўйича фозилар — кредитдан фойдаланганлик учун тўлов;

имтиёзли давр — кредит бўйича асосий қарзни бўлиб-бўлиб тўлаш учун берилган давр;

кредит берилган сана — ссуда ҳисоб рақамидан қурилиш материаллари сотиб олиш учун — савдо ташкилотлари, ишлаб чиқарувчи корхона-

лар ва қурилиш материаллари тайёрлаш билан шуғулланувчи якка тартибдаги тадбиркорларнинг талаб қилиб олинган депозит ҳисоб рақамига, бажарилган қурилиш-монтаж ишлари учун — пудратчининг талаб қилиб олинган депозит ҳисоб рақамига ёхуд белгиланган тартибда қарз олувчининг банк пластик карточкаларига, шунингдек қарз олувчининг ўз кучи билан уй-жой қуришда — нақд пул маблағлари беришга маблағлар ўтказиш санаси;

кредитни тўлаш санаси — ипотека кредити бўйича ҳисоблаб ёзилган фоизларнинг жами қолдиғини ва асосий қарз қолдиғини қоплайдиган, қарз олувчининг банк олдидаги мажбуриятларини тўлиқ бажаришига олиб келадиган охириги тўлов тушган сана;

тўлов мажбуриятлари — қарз олувчи/биргаликда қарз олувчиларнинг ипотека кредити бўйича қарзларни, унинг бўйича фоизларни ушбу шартномада кўрсатилган суммада ва муддатларда тўлаш бўйича ҳамда бошқа тўловлар (ипотекани расмийлаштириш, суғурта қилиш ва шу кабилар бўйича харажатлари) мажбуриятлари;

кредит бўйича тўлов муддати ўтган қарз — ипотека кредити ёхуд унинг бир қисми, кредитдан фойдаланганлик учун ҳисоблаб ёзилган фоизлар, пенялар ҳамда қарз олувчи/биргаликда қарз олувчилар томонидан белгиланган муддатда тўланмаган бошқа тўлов мажбуриятлари бўйича қарз суммаси;

кредит бўйича қарз — кредитнинг ҳаммаси ёхуд қарз олувчи томонидан фойдаланилган ипотека кредитининг қолдиғи, қарз олувчига очилган тегишли ҳисоб рақамларидаги қарз олувчига тегишли бўлган ипотека кредитидан фойдаланганлик учун ҳисоблаб ёзилган фоизлар.

3. Қарз олувчининг тасдиқномаси

3.1. Қарз олувчи/биргаликда қарз олувчи ушбу билан қуйидагиларни тасдиқлайди:

Банкка тақдим этилган/этиладиган кредитни расмийлаштириш ва олиш учун ҳужжатлар ва маълумотлар бундай ҳужжатлар ва маълумотлар тақдим этилган санада ҳақиқий ва ишончли ҳисобланади;

ҳозирги вақтда Қарз олувчи/биргаликда қарз олувчига қарши маъмурий, суд ҳаракатлари қўзғатилмаган;

Қарз олувчи ушбу шартномада назарда тутилган мажбуриятларни бажариш ҳуқуқига эга ва ушбу мажбуриятлар ҳақиқий ҳисобланади;

Биргаликда қарз олувчи ушбу шартнома мажбуриятлари юзасидан биргаликда жавоб беради ва ушбу мажбуриятлар ҳақиқий ҳисобланади;

Қарз олувчининг/биргаликда қарз олувчининг ушбу шартномада назарда тутилган мажбуриятларни бажаришдан бош тортиши Қарз олувчи/биргаликда қарз олувчининг ушбу шартномага ва Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларига мувофиқ жавобгар бўлишига олиб келади;

агар Қарз олувчи/биргаликда қарз олувчи тўловларни амалга оширишга ёки ушбу шартномада белгиланган талаблардан исталганини бажаришга

кодир бўлмаса Банк кредитни муддатидан олдин қайтаришни ва ҳисоблаб ёзилган фоизларни, шунингдек бошқа тўловларни муддатидан олдин тўла-нишини талаб қилишга ҳақлидир. Шу билан бирга, Банк қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда кредитни таъминлаш бўйича ва Қарз олувчи/биргаликда қарз олувчининг бошқа мол-мулкига ундиришни қаратишга ҳақлидир;

чақириб олмаслик ва муқаррар тартибда кредит бўйича ҳар қандай таъминлашни амалга оширишга ва/ёки Банк томонидан ўз ҳуқуқларини амалга ошириш учун барча зарур чораларни кўришга Банкни вакил қилади.

4. Кредит қиймати ва кредитдан фойдаланганлик учун фоиз ставкаси

4.1. Такдим этилган лойиҳа-смета ҳужжатиға мувофиқ қурилаётган уй-жойнинг умумий смета қиймати ____ (_____) сўмни ташкил қилади.

Ипотека кредити суммаси ____ (_____) сўмни ташкил қилади, бу қурилаётган уй-жой қийматининг ____ фоизига тенгдир.

Қарз олувчи/биргаликда қарз олувчиларнинг бошланғич бадали ____ (_____) сўмни ташкил қилади, бу қурилаётган уй-жой қийматининг ____ фоизига тенгдир, улардан:

а) ____ сўми ёки ____ фоизи — пул маблағлари;

б) ____ сўми ёки ____ фоизи — тасдиқланган намунавий лойиҳалар бўйича бажарилган қурилиш-монтаж ишлари;

в) ____ сўми ёки ____ фоизи — қурилиш материаллари.

4.2. Ипотека кредитидан фойдаланганлик учун фоиз ставкаси Марказий банкнинг қайта молиялаштириш амалдаги ставкасининг 50 фоизи миқдориди белгиланади.

4.3. Ипотека кредити бўйича фоизлар Банк томонидан ҳар куни ушбу шартноманинг 4.2-бандида белгиланган фоиз ставкасидан ва кредит берилган санадан бошлаб амалдаги кунлар сонидан келиб чиққан ҳолда Қарз олувчининг ссуда ҳисоб рақамида Банк томонидан ҳисобга олиндиған кредит суммаси қолдиғига ҳисоблаб қўшилади.

5. Ипотека кредити бўйича таъминлаш

5.1. Ушбу шартнома бўйича берилган кредит ер участкаси билан бирга қурилаётган уй-жой ипотекаси билан белгиланган тартибда таъминланади.

5.2. Мажбуриятларнинг бажарилишини таъминлашнинг бир нечта усуллари мавжудлиги бир-бирига зид бўлмайди, мажбуриятларни бажаришнинг ҳар қайси усули мустақил ҳисобланади ва бир-бирига боғлиқ бўлмайди.

5.3. Зарурат бўлганда, ундиришни мажбуриятларнинг бажарилишини таъминлашни қаратишнинг усулларини танлаш ҳуқуқи Банкда қолади, у ўз хоҳишига кўра талабни усуллардан исталганига қўйиши ёки мажбуриятларни бажаришни таъминлашнинг барча усулларига қўйиши мумкин.

5.4. Қарз олувчи/биргаликда қарз олувчилар кредитни таъминлашни кредит суммасининг камида 125 фоизи даражасида тутиш, шунингдек ўз ҳисобига ва кредит шартномаси амал қиладиган муддатга ипотека предмети унинг йўқолиши ва шикастланиши таваккалчиликларининг тўлиқ қийматида банк фойдасига ҳал қилиш мажбуриятини оладилар.

5.5. Кредитнинг қайтарувчанлигини таъминлаш билан боғлиқ бўлган ҳужжатларни зарур даражада расмийлаштириш бўйича ҳар қандай харажатларни Қарз олувчи/биргаликда қарз олувчилар ўз зиммасига оладилар.

5.6. Кредитнинг таъминланишини белгиловчи ҳужжатлар ушбу шартноманинг узвий қисми ҳисобланади.

5.7. Уй-жой қурилиши тугаллангандан кейин қарз олувчи бир ҳафта муддатда, туман ҳокими томонидан тузиладиган қабул қилиб олиш комиссиясига уй-жойни фойдаланишга қабул қилиб олиш тўғрисидаги ариза билан мурожаат қилади. Қабул қилиб олиш комиссияси томонидан уй-жойни фойдаланишга қабул қилиб олиш далолатномаси тузилгандан ва у туман ҳокимининг қарори билан тасдиқлангандан кейин қарз олувчи бир ой муддатда:

а) банкка туман ҳокимининг уй-жойни фойдаланишга қабул қилиб олиш далолатномасини тасдиқлаш тўғрисидаги қарори нусхасини тақдим этиши;

б) қурилган уй-жойга мулк ҳуқуқини Ўзбекистон Республикаси «Ер-геодезкадастр» давлат қўмитаси органларида давлат рўйхатидан ўтказилишини таъминлаши, шундан сўнг Банкка уй-жойга рўйхатдан ўтказилган мулк ҳуқуқи тўғрисидаги ҳужжат нусхасини тақдим этиши;

в) уй-жойни кредит шартномаси амал қиладиган муддатда йўқолиш ва шикастланиш таваккалчиликларидан суғурта қилиши, шундан сўнг Банкка суғурта шартномасини ва суғурта полисини тақдим этиши;

г) Банк билан уй-жой ипотекаси тўғрисида шартнома тузиши, уни нотариал тасдиқлаши ва рўйхатдан ўтказиши, сўнгра Банкка тақдим этиши шарт.

6. Ипотека кредити бериш тартиби

6.1. Кредит олти ойдан иборат бўлган имтиёзли давр билан 15 йилгача муддат билан берилади. Ипотека кредитидан фойдаланганлик учун фоизларни тўлаш кредит берилган санадан кейинги ойдан бошланади.

6.2. Кредит бериш Қарз олувчига алоҳида ссуда ҳисоб рақами очиш ва ушбу шартноманинг 6.3-бандида кўрсатилган ҳужжатларни илова қилган ҳолда Қарз олувчининг ёзма топшириқномаси (аризаси) асосида тўловларни нақдсиз шаклда бир кун муддатда ўтказиш ҳамда қурилиш материаллари сотиб олиш учун ушбу ҳисоб рақамидан пул маблағларини нақдсиз шаклда савдо ташкилотлари, ишлаб чиқарувчи корхоналар ҳамда айрим қурилиш материалларини тайёрлаш билан шуғулланувчи яқка тартибдаги тадбиркорларнинг талаб қилиб олинadиган депозит ҳисоб рақамларига, шунингдек бажарилган қурилиш-монтаж ишлари учун — пудратчининг талаб қилиб олинadиган депозит ҳисоб рақамига, банк бошқарувчиси, кредит бўлими

бошлиғи ва кредит ходими имзолаган фармойишга биноан пудрат шартномасида белгиланган шартларда ва муддатларда ўтказиш йўли билан амалга оширилади.

Уй-жойни Қарз олувчи/биргаликда қарз олувчиларнинг ўз кучи билан қуришда ссуда ҳисоб рақамидан кредит шартномасида белгиланган ипотека кредити суммасининг 20 фоизигача миқдорда нақд пул, шунингдек қарз олувчининг бошланғич бадал тарзидаги омонат қўйилмасида тўпланган маблағлар берилади.

Банк филиали томонидан ипотека кредитларини бериш ссуда ҳисоб рақамидан қарз олувчининг банк пластик карточкаларига маблағлар ўтказиш йўли билан ҳам амалга оширилиши мумкин. Бунда банк пластик карточкаси алоҳида шартномани расмийлаштириш йўли билан қарз олувчининг номига берилади. Шартномада ушбу банк пластик карточкасида ўтказилган маблағлардан фақат уй-жой қуришга қурилиш материаллари сотиб олиш учунгина фойдаланилиши мумкинлиги белгилаб қўйилган бўлиши керак. Ушбу банк пластик карточкаларидан нақд пуллар берилишига йўл қўйилмайди.

6.3. Банкнинг ипотека кредити бериш бўйича мажбурияти Қарз олувчи томонидан қуйидагилар тақдим этилгандан кейин пайдо бўлади:

ипотека предметини йўқолиш ва шикастланиш таваккалчиликларидан суғурта қилиш шартномаси ва суғурта полиси;

нотариал тасдиқланган ва рўйхатдан ўтказилган ипотека тўғрисидаги шартнома.

6.4. Қурилиш пудрат усулида амалга оширилган тақдирда қурилиш пудрат шартномаси бўйича пудратчи томонидан бажарилган ишлар қийматини тўлаш босқичма-босқич, қурилиш-монтаж ишларини молиялаштириш ва амалга ошириш жадвалларига мувофиқ қарз олувчининг ёзма фармойиши бўйича қуйидаги тартибда амалга оширилади:

а) ипотека кредити умумий суммасининг 50 фоизигача миқдордаги аванс тўлови;

б) ипотека кредити умумий суммасининг 40 фоизгачаси миқдорда жорий молиялаштириш — банк ходимлари томонидан жойига борган ҳолда ва белгиланган мақсадда фойдаланиш далолатномасини тузиб аванс тўловидан белгиланган мақсадда фойдаланиш текширилгандан кейин;

в) ипотека кредити умумий суммасининг 10 фоизи миқдорида узил-кесил тўлов — қурилиш тугаллангандан ва уй-жой қабул қилиб олиш комиссияси томонидан белгиланган тартибда қабул қилиб олингандан, шунингдек банк ходимлари томонидан жойига борган ҳолда (белгиланган мақсадда фойдаланиш далолатномасини тузиб) барча олдинги тўловлардан белгиланган мақсадда фойдаланганлик текширилгандан кейин 12 ой ўтгач.

7. Ипотека кредитини тўлаш тартиби

7.1. Кредит бўйича қарзни тўлаш учун Қарз олувчи/биргаликда қарз олувчилар томонидан йўналтириладиган тўловлар қуйидаги тартибда тўланади:

кредит бўйича тўлов муддати ўтган фоизларни тўлаш;

кредит бўйича тўлов муддати ўтган қарзларни тўлаш;

муддатли фоизларни тўлаш;

кредит бўйича муддатли қарзларни тўлаш;

Қарз олувчининг бошқа тўлов мажбуриятларини тўлаш.

7.2. Қарз олувчи/биргаликда қарз олувчилар асосий қарзни ва ҳисоблаб ёзилган фоизларни тўлашни ушбу шартномада белгиланган тўлаш муддати бошлангунгача ёки тугагунгача амалга оширишга ҳақлидир.

Кредит муддатидан олдин тўланган тақдирда Банк бирон-бир қўшимча воситачилик ҳақини ундирмайди.

7.3. Қарз олувчи/биргаликда қарз олувчилар ушбу шартноманинг узвий қисми ҳисобланадиган илова қилинадиган тўловлар жадвалига мувофиқ ҳар ойлик тўловларни амалга ошириш йўли билан ипотека кредитини ва кредитдан фойдаланганлик учун ҳисоблаб ёзилган фоизларни тўлайдилар. Кредит бўйича асосий қарз ва фоизлар ўз вақтида тўланмаган тақдирда тўлаш жадвали тўланмаган суммаларни ҳисобга олган ҳолда ўзгартирилади.

7.4. Қарз олувчи/биргаликда қарз олувчилар томонидан ипотека кредитини тўлаш қўйидаги шаклларда амалга оширилади:

иш ҳақи ва унга тенглаштирилган тўловлар, пенсиялар, гонорарлар, дивидендлар, фоизлар ва қимматли қоғозлар бўйича олинадиган бошқа даромадлар ҳисобига нақд пулсиз шаклда ўтказиш йўли билан;

нақд пулларни ўтказган ҳолда;

қўйилмалар бўйича ҳисоб рақамларидан маблағлар ўтказиш йўли билан;

банк пластик карточкаларидан маблағлар ўтказиш йўли билан;

нақдсиз шаклдаги пул маблағларини қарз олувчи (биргаликда қарз олувчилар)нинг иш берувчиси томонидан, моддий ёрдам маблағлари ва ипотека кредитини тўлаш учун ажратилган бошқа маблағлар ҳисобидан ўтказиш йўли билан;

конун ҳужжатларида тақиқланмаган бошқа усуллар билан.

7.5. Агар ушбу шартнома бўйича исталган суммаларни тўлаш санаси иш куни ҳисобланмайдиган кунга тўғри келса, у ҳолда ушбу суммаларни тўлаш кейинги иш кунидан кечикмай амалга оширилиши керак.

8. Томонларнинг ҳуқуқлари

8.1. Банкнинг ҳуқуқлари:

8.1.1. Ушбу шартноманинг 6.3-бандида кўрсатилган ҳужжатлар қарз олувчининг айби билан у имзоланган вақтдан бошлаб 30 (ўттиз) банк куни мобайнида тақдим этилмаган тақдирда Банк ушбу шартномани бир томонлама тартибда бекор қилиш ҳуқуқига эга.

8.1.2. Қарз олувчи томонидан ушбу шартноманинг 5.8-банди шартлари белгиланган муддатларда бажарилмаган тақдирда Банк ушбу шартнома бўйича мажбуриятларнинг муддатидан олдин бажарилишини талаб қилишга, ушбу талаб бажарилмаганда эса — кредит бўйича таъминлашни ундиришни маж-

буриятларнинг бажарилишини таъминлаш шартномаларда белгиланган тартибда қаратиш ҳуқуқига эга.

8.1.3. Кредитдан фойдаланишнинг бутун даври давомида доимий мониторингни амалга ошириш. Мониторинг жараёнида Банк уй-жойни қуриш жадвалларига ва кредитдан белгиланган мақсадда фойдаланиш, асосий қарзни ва унинг бўйича фоизларни тўлаш жадвалларига, гаровга қўйилган мол-мулкдан фойдаланиш ва уни сақлаш қоидаларига, ипотека предметининг ноқонуний бегоналаштирилишига йўл қўймасликка риоя этилишини назорат қилади.

8.1.4. Мажбуриятларни бажармаслик ҳолати бошланганда Банк ўз хоҳишига кўра қуйидаги ҳаракатлардан исталганини амалга ошириши мумкин:

Қарз олувчига Мажбуриятларни бажармаслик ҳолати бошланганлиги тўғрисидаги ёзма билдиришномани уни бартараф этиш учун муддатни белгилаган ҳолда юбориш;

ушбу шартнома бўйича мажбуриятларнинг бажарилиши қўшимча равишда таъминланишини талаб қилиш;

Қарз олувчидан кредитнинг ҳаммасини ёки унинг бир қисмини ушбу шартномада белгиланган тартибда муддатидан олдин қайтаришни талаб қилиш (қонун ҳужжатларида кредитнинг ҳаммасини ёки унинг бир қисмини муддатидан олдин қайтаришни талаб қилишнинг бошқача тартиби белгиланган тақдирда кредитнинг ҳаммасини ёки унинг бир қисмини муддатидан олдин қайтариш талаби) қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда амалга оширилади;

кредит бўйича таъминлашни ундиришни мажбуриятларнинг бажарилишини таъминлаш шартномаларида белгиланган тартибда қаратиш (агар таъминлашни ундириш тартиби мажбуриятлар бажарилишини таъминлашнинг тегишли шартномаларида белгиланган бўлмаса, у ҳолда кредит бўйича таъминлашни ундириш қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда амалга оширилади);

ушбу шартномани мазкур шартномада белгиланган тартибда бекор қилиш (қонун ҳужжатларида бундай шартномани бекор қилишнинг бошқача тартиби белгиланган бўлса, у ҳолда ушбу шартнома қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда бекор қилинади);

кредит бўйича фоиз ставкасини кўпайтириш (кредит ўз вақтида тўланмаган тақдирда);

ушбу шартномага ва Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонун ҳужжатларига мувофиқ бошқа ҳар қандай ҳуқуқлардан фойдаланиш.

8.1.5. Банк кредит ҳисобига бажарилган уй-жой қуриш бўйича ишларнинг назорат ўлчовини амалга оширишга ҳақлидир.

8.1.6. Ушбу шартнома бўйича талаб қилиш ҳуқуқини бунинг учун Қарз олувчи/биргаликда қарз олувчиларнинг олдиндан розилигини олмасдан Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонун ҳужжатларида назарда тутилган тартибда ўзгага беришни амалга ошириш.

8.2. Қарз олувчи/биргаликда қарз олувчиларнинг ҳуқуқлари:

8.2.1. Банкда бўш ресурслар мавжуд бўлган тақдирда ушбу шартномада

назарда тутилган ҳажмда, муддатларда ва шартларда ипотека кредити берилишини талаб қилиш.

8.2.2. Ушбу шартнома амал қиладиган давр мобайнида ушбу шартноманинг 1.1-бандида кўрсатилган сумма доирасида ва мақсадлар учун омонат қўйилма ҳисоб рақамидан ва ссуда ҳисоб рақамидан тўловни амалга ошириш.

8.2.3. Ипотека кредити суммасининг 20 фоизи миқдоридagi кредитнинг бир қисмини ва омонат қўйилма ҳисоб рақамида тўпланган бошланғич бадални нақд пул билан олиш.

8.2.4. Олинган кредитни тўлиқ қайтарган ва унинг бўйича ҳисоблаб ёзилган фоизларни тўлаган ҳолда банк билан ушбу шартномани муддатидан олдин бекор қилиш.

9. Томонларнинг мажбуриятлари

9.1. Банкнинг мажбуриятлари:

9.1.1. Ипотека кредити бериш учун Қарз олувчи/биргаликда қарз олувчилар томонидан барча зарур шартлар бажарилгач ушбу шартнома шартларига риоя қилган ҳолда кредит бериш.

9.1.2. Ссуда ҳисоб рақамидан ушбу шартномада кўрсатилган мақсадлар учун маблағларни ўтказиш тўғрисидаги Қарз олувчининг ёзма топшириқномасини бир кун муддатда бажариш.

9.1.3. Қарз олувчи томонидан қурилиш ишлари ўз кучи билан бажарилган тақдирда қарз олувчининг нақд пул бериш тўғрисидаги топшириқномасини бир кун муддатда бажариш.

9.1.4. Қарз олувчи/биргаликда қарз олувчиларни кредитни ёки унинг қолган қисмини бериш, кредитни муддатидан олдин ундиришни рад этиш сабаблари тўғрисида ёзма равишда хабардор қилиш.

9.2. Қарз олувчи/биргаликда қарз олувчиларнинг мажбуриятлари:

9.2.1. Ушбу шартнома имзоланган вақтдан бошлаб 30 (ўттиз) банк кунигача бўлган муддатда банк ходими билан биргаликда кредит битимини расмийлаштириш, шу жумладан:

а) ипотека предмети йўқолиш ва шикастланишдан суғурта қилиш шартномасини тузиш;

б) ипотека тўғрисидаги шартномани тузиш, уни нотариал тасдиқлаш ва давлат рўйхатидан ўтказиш.

9.2.2. Кредит шартномаси шартларига мувофиқ берилган кредитни ўзлаштириш.

9.2.3. Кредитни ва унинг бўйича ҳисоблаб ёзилган фоизларни илова қилинаётган тўловлар жадвалига мувофиқ ҳар ойда тўлаган ҳолда қайтариш.

9.2.4. Банк сўровига биноан Банк вакилларига ипотека кредити ҳисобига қурилган уй-жойни, шу жумладан кредитга ва ушбу шартнома бўйича Қарз олувчи/биргаликда қарз олувчиларнинг мажбуриятлари бажарилишига тааллуқли бўлган ҳар қандай бошқа мол-мулкни бориб кўриш, шунингдек

назорат ўлчовини амалга ошириш ва кредитдан белгиланган мақсадда фойдаланилишини текшириш имкониятини таъминлаш.

9.2.5. Банк талабига биноан ушбу шартнома амал қиладиган бутун давр мобайнида, Банкни қониқтирадиган шакл ва мазмун бўйича Қарз оловчи/биргаликда қарз оловчиларнинг даромадлари тўғрисидаги ахборотни тақдим этиш.

9.2.6. Ипотека кредитидан белгиланган мақсадда фойдаланилмаган тақдирда Банкка белгиланилмаган мақсадда фойдаланилган сумманинг 20 фоизи миқдориди жарима тўлаш, бу уни/уларни кредитни тўлаш мажбуриятидан озод қилмайди.

9.2.7. 5 (беш) кун мобайнида Банкка яшаш жойи, иш жойи, фамилияси ёки исмидаги ва ушбу шартнома бўйича мажбуриятларнинг бажарилишига таъсир кўрсатишга қодир бўлган бошқа ҳолатлардаги ўзгаришлар тўғрисида ахборот тақдим этиш.

9.2.8. Ушбу шартнома амал қиладиган муддат мобайнида Қарз оловчи/биргаликда қарз оловчилар Банкнинг олдиндан розилигисиз шартлари ушбу шартнома бўйича Қарз оловчи/биргаликда қарз оловчиларнинг мажбуриятига нисбатан устувор талаб қилиш ҳуқуқига эга бўлиши мумкин бўлган учинчи томонларнинг кредитларини ва/ёки қарзларини жалб қилмаслиги керак.

9.2.9. Ўзбекистон Республикасидан ташқарига доимий яшаш учун кетган тақдирда кредитни ва унинг бўйича ҳисоблаб ёзилган фоизларни муддатидан олдин тўлаш.

10. Мажбуриятларнинг бажарилмаслиги ҳолатлари

10.1. Ушбу бандда қайд этилган ҳодисалардан исталгани мажбуриятларнинг бажарилмаслиги ҳолати ҳисобланади:

кредит ресурсларидан белгиланган мақсадда фойдаланмаслик;

кредит ресурсларини белгиланган муддатларда ўзлаштирмаслик;

Қарз оловчи/биргаликда қарз оловчилар кредит, фоизлар ва/ёки бошқа тўловлар бўйича ушбу шартнома, унинг бўйича тўловлар жадвали, шунингдек тузилиши ушбу шартномада белгиланган бошқа шартномалар бўйича белгиланган санада тўловларни амалга оширилмаганлиги;

Банкни атайлаб ҳаққоний бўлмаган ҳужжатлар тақдим этган ҳолда чалғитиш;

кредит бўйича Банкка Қарз оловчи/биргаликда қарз оловчилар томонидан берилган исталган таъминлашнинг қисман ёки тўлиқ ўз қимматини йўқотганлиги ёки ноҳақиқий бўлиб қолганлиги;

Қарз оловчи/биргаликда қарз оловчиларнинг тўловга қодирлиги ёмонлашганлиги ёки ушбу шартнома бўйича мажбуриятларнинг мунтазам равишда бажарилмаслигига олиб келадиган аниқ ахборотнинг яширилиши;

Қарз оловчи/биргаликда қарз оловчиларнинг Банк олдидаги мажбуриятларининг бажарилишига таъсир кўрсатиши мумкин бўлган бошқа ҳодисалар;

ушбу шартнома шартларининг бузилиши;
ушбу шартнома билан боғлиқ бўлган бошқа шартномалар шартларининг (гаров, ипотека, кафолат, суғурта ва шу кабилар) бузилиши.

11. Кредитни таъминлашга ундиришнинг қаратилиши

11.1. Томонлар шунга келишдиларки, Қарз олувчи/биргаликда қарз олувчилар томонидан ушбу шартнома бўйича ўз мажбуриятлари бажарилмаган тақдирда Банк ўз талабларини, ундиришни ипотека предметига қаратиш учун асослар вужудга келгандан кейин, Қарз олувчи/биргаликда қарз олувчилар ва Банк ўртасида тузилган нотариал тасдиқланган битим асосида суддан ташқари тартибда қондиради.

11.2. Банк ундиришни ушбу шартнома ва ипотека тўғрисидаги шартнома шартларида назарда тутилган, гаров билан таъминланган мажбуриятнинг бажарилмаслиги ёки зарур даражада бажарилмаслиги туфайли келиб чиққан талабларни ушбу мол-мулк ҳисобига қондириш учун мажбуриятларни таъминлаш сифатида гаровга қўйилган мол-мулкка қаратишга ҳақлидир.

11.3. Мажбуриятни таъминлаш учун гаровга қўйилган ипотека предмети ҳисобланадиган мол-мулкка ундиришни қаратиш Қарз олувчи/биргаликда қарз олувчилар томонидан тўловларни киритиш муддатлари мунтазам равишда, яъни ўн икки ой мобайнида уч мартадан кўп бузилган тақдирда амалга оширилиши мумкин.

11.4. «Ипотека тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 23, 26 ва 28-моддаларида назарда тутилган ҳолатларда Банк ипотека билан таъминланган мажбуриятларнинг муддатидан олдин бажарилишини талаб қилишга, ушбу талаб бажарилмаган тақдирда эса — ундиришни гаровга қўйилган мол-мулкка қаратишга ҳақлидир.

11.5. Агар гаровга қўйилган мол-мулкни сотишда олинган сумма Банк талабини қоплаш учун етарли бўлмаса, Банк етишмаган суммани Қарз олувчи/биргаликда қарз олувчиларнинг бошқа мол-мулкидан олиш ҳуқуқига эга.

12. Алоҳида шартлар

12.1. Банк ўз хоҳишига кўра ушбу шартнома бўйича ўзида Қарз олувчи/биргаликда қарз олувчиларга нисбатан мавжуд бўлган ҳуқуқлардан исталганини қўлланиши ёхуд қўлланмаслиги мумкин. Банк томонидан ушбу ҳуқуқларни қўлланмаслик ёхуд қисман қўлланиш ушбу ҳуқуқлардан воз кечилишини билдирмайди ва улар келгусида исталган вақтда қўлланиши мумкин.

13. Қўшимча шартлар

13.1. Қарз олувчи/биргаликда қарз олувчилар уй-жойни ўзбошимчалик билан қайта қурганлик ёки қайта режалаштирганлик учун қонун ҳужжат-

ларида белгиланган тартибда жавоб берадилар ва ушбу уйни ўз ҳисобидан илгариги ҳолатига келтириши шарт.

13.2. Уй-жойни сотишга, ўзгага беришга, уни ижарага топширишга, ундан текин фойдаланишга, ипотека предмети манзили бўйича яқин қариндошларини ва учинчи шахсларни рўйхатга қўйишга кредит муддати мобайнида Банкнинг ёзма розилигисиз йўл қўйилмайди.

13.3. Ушбу шартнома бўйича томонларнинг мазкур шартнома билан тартибга солинмаган муносабатларини томонлар Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонун ҳужжатларига мувофиқ тартибга соладилар.

14. Форс-мажор ҳолатлари

14.1. Томонлар ушбу шартнома бўйича мажбуриятларнинг қисман ёки тўлиқ бажарилмаганлиги учун, агар ушбу бажарилмаганлик шартнома тузилгандан кейин, Томонлар олдиндан кўра олишмаган, оқилона чоралар билан бартараф этиши мумкин бўлмаган фавқулодда тусдаги ҳодисалар натижасида вужудга келган енгиб бўлмайдиган куч ҳолатларининг оқибатлари ҳисобланса, жавобгарликдан озод этилади.

14.2. Енгиб бўлмайдиган куч ҳолатларига Томон таъсир кўрсатиши ва уларнинг вужудга келиши учун жавобгар бўлиши мумкин бўлмаган, масалан: зилзила, сув тошқини, ёнғин, шунингдек иш ташлаш, Ҳукумат ҳужжатлари ёки давлат органлари қарорлари, ушбу шартнома предметини бажаришга тўсқинлик қилувчи исталган тусдаги ҳарбий ҳаракатлар киради.

14.3. Енгиб бўлмайдиган куч ҳолатларига асосланадиган Томон бошқа Томонни бундай ҳолатлар бошланганлиги тўғрисида ёзма равишда зудлик билан хабардор қилиши шарт, шу билан бирга исталган Томоннинг талабига кўра ҳолатларнинг бошланиши фактини тасдиқловчи, тегишли орган томонидан берилган ҳужжат тақдим этилиши керак.

14.4. Агар шартноманинг ушбу бўлимида кўрсатилган енгиб бўлмайдиган куч ҳолатлари уч ойдан кўп вақт давом этса, у ҳолда ҳар қайси Томон бошқа Томонни хабардор қилган ҳолда ушбу шартномани бир томонлама тартибда бекор қилиш ҳуқуқига эгадир. Бунда Томонлар белгиланган тартибда ушбу шартнома бўйича мажбуриятларнинг бажарилган ва бажарилмаган қисмлари бўйича узил-кесил ҳисоб-китобни амалга оширадилар.

15. Шартноманинг амал қилиш муддати

15.1. Ушбу шартнома Томонлар уни имзолаган вақтдан бошлаб кучга киради ва ушбу шартнома бўйича мажбуриятлар тўлиқ бажарилгунгача амал қилади.

16. Низоларни ҳал этиш

16.1. Келишмовчиликлар ва/ёки ушбу шартномада назарда тутилмаган низоли вазиятлар пайдо бўлган ҳолларда Томонлар Ўзбекистон Республика-

сининг амалдаги қонун ҳужжатларига амал қилган ҳолда уларни музокара-лар йўли билан ҳал этадилар. Томонлар келишувга эришмаган тақдирда низо Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонун ҳужжатларига мувофиқ кўриб чиқиш учун суд органларига берилади.

17. Яқуний қоидалар

17.1. Ушбу шартномани ўзгартириш ва бекор қилиш Томонларнинг келишувига кўра ёки Ўзбекистон Республикасининг қонун ҳужжатларига мувофиқ суд тартибида амалга оширилиши мумкин.

17.2. Ушбу шартномага барча ўзгартириш ва қўшимчалар ёзма шаклда, Томонлар имзолаган қўшимча битим тарзида расмийлаштирилади.

17.3. Ушбу шартнома Томонлардан ҳар бири учун, бир хил юридик кучга эга бўлган уч нусхада тузилган.

Томонларнинг манзиллари, реквизитлари ва имзолари

Банк:	Қарз олувчи:	Биргаликда қарз олувчи:
_____ (филиалнинг тўлиқ номи)	_____ (Ф.И.О., тўлиқ)	_____ (Ф.И.О., тўлиқ)
_____ (индекси, манзили, телефони)	_____ (индекси, манзили, телефони)	_____ (индекси, манзили, телефони)
_____ (банк реквизитлари)	_____ (туғилган санаси)	_____ (туғилган санаси)
_____ (СТИР)	_____ (туғилган жойи)	_____ (туғилган жойи)
_____ (филиал бошқарувчисининг Ф.И.О.)	_____ (СТИР)	_____ (СТИР)
М.Ў. _____ (имзо)	_____ (имзо)	_____ (имзо)
200_ йил «__» _____	200_ йил «__» _____	200_ йил «__» _____

Тасдиқланган намунавий лойиҳалар бўйича
якка тартибдаги уй-жой қурилиши учун
«Қишлоқ қурилиш банк» акциядорлик тижорат
банк томонидан имтиёзли ипотека
кредити бериш тартиби тўғрисидаги низомга
3-ИЛОВА

ИПОТЕКА ТЎҒРИСИДА -СОН НАМУНАВИЙ ШАРТНОМА

200__ й. «__» _____

_____ (аҳоли пункти)

«__» йил _____ да берилган паспорти серияси _____, № _____, кейинги ўринларда «**Ипотекага қўювчи**» деб аталадиган Ўзбекистон Республикаси фуқароси _____ бир томондан ҳамда Низом ва 200__ й. «__» _____ даги _____-сон бош ишончнома асосида иш кўрувчи «**Ипотекага олувчи**» деб аталадиган «Қишлоқ қурилиш банк» акциядорлик тижорат банки номидан _____ филиалининг бошқарувчиси _____ иккинчи томондан, биргаликда «**Томонлар**» деб аталадилар, ушбу шартномани қуйидагилар тўғрисида туздилар:

1. Ипотека томонидан таъминланадиган мажбурият

1.1. Ушбу шартнома Томонлар ўртасида 200__ й. «__» _____ да тузилган _____-сон Ипотека кредити бериш тўғрисидаги шартнома бўйича (кейинги ўринларда «кредит шартномаси» деб юритилади) Ипотекага қўювчининг Ипотекага олувчи олдидаги мажбуриятлари бажарилишини таъминлаш мақсадида тузилди.

1.2. Кредит шартномаси бўйича Ипотекага қўювчи Қарз олувчи (Қарздор), Ипотекага олувчи — Кредит берувчи сифатида иштирок этади.

Кредит берувчи кредит шартномасига мувофиқ кредит шартномасида назарда тутилган шартларда Қарз олувчига уй-жой қуриш учун _____ (_____) сўм миқдорига _____ (_____) муддатга йиллик _____ фоизли ипотека кредити бериш мажбуриятини олади, Қарз олувчи эса олинган ипотека кредитини қайтариш ва кредит шартномасининг қарзни қайтариш жадвалига асосан унга 200__ й. «__» _____ гача муддатда фоизларни тўлаш мажбуриятини ўз зиммасига олади.

1.3. Ипотекага олувчи кредит шартномасидан келиб чиқадиган Ипотекага қўювчига ўзининг пул маблағлари талаблари Ипотекага қўювчининг бошқа кредиторларидан устун даражада Ипотекага қўювчининг ушбу шартнома бўйича қўйилган мол-мулки қийматидан қондирилиши ҳуқуқига эга.

2. Ипотека томонидан таъминландиган талаблар

2.1. Ушбу шартномага мувофиқ белгиланган ипотека, агар Ипотекага қўювчи томонидан кредит шартномаси бўйича ўз мажбуриятлари бузилган тақдирда Ипотекага олувчига берилиши керак бўлган қуйидаги суммалар:

қарзнинг асосий суммасини ва кредитдан тўлиқ фойдаланганлик учун фоизлар тўлаш ҳисобига;

Кредитга қўювчи томонидан кредит шартномаси бўйича ўз мажбуриятлари зарур даражада бажарилмаганда зарарларни ва неустойка (жарима, пеня) тўлаш ҳисобига;

Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодексининг 327-моддасига мувофиқ бошқаларнинг пул маблағларидан фойдаланганлик учун фоизлар тарзида;

гаровга қўйилган мол-мулкка ундиришни қаратишга сабаб бўлган суд харажатлари ва бошқа харажатларни қоплаш;

гаровга қўйилган мол-мулкни сотиш харажатларини қоплаш тарзида Ипотекага олувчига тўланишини таъминлайди.

2.2. Ушбу шартнома билан Ипотекага олувчининг талаблари гаровга қўйилган мол-мулк ҳисобига уларни қондириш пайтида қандай бўлган бўлса, ўша ҳажмда таъминланади.

3. Ипотека предмети

3.1. Ипотекага қўювчи кредит шартномаси бўйича ўз мажбуриятлари бажарилишини таъминлаш учун Ипотекага олувчига қуйидаги кўчмас мулкни гаровга қўйди:

3.1.1. Ўзбекистон Республикаси, _____ вилояти, _____ тумани, _____ аҳоли пунктидаги -уйда жойлашган ____ кв. м майдондаги ер участкасида кредит ҳисобига қурилаётган умумий майдони ____ кв. м бўлган, шу жумладан яшаш майдони ____ кв. м бўлган якка тартибдаги уй-жой (кейинги ўринларда «мулк» деб юритилади);

3.1.2. Ушбу шартноманинг 3.1.1-кичик бандида кўрсатилган мол-мулк жойлашган ер участкасига бўлган ҳуқуқини.

3.2. Ушбу шартноманинг 3.1-бандида кўрсатилган мол-мулк _____ йил «____» _____ да _____ томонидан берилган серияси ____ рақами _____ бўлган Эгалик ҳуқуқини давлат рўйхатидан ўтказиш тўғрисидаги гувоҳнома билан тасдиқландиган ва _____ (мулк, доимий фойдаланиш, умрбод мерос қилиб қолдириладиган эгалик) ҳуқуқини тасдиқладиган _____ йил «____» _____ да _____ томонидан берилган серияси ____ рақами _____ бўлган Ер участкасига бўлган ҳуқуқни давлат рўйхатидан ўтказиш тўғрисидаги гувоҳнома билан тасдиқландиган эгалик ҳуқуқи билан Ипотекага қўювчига тегишлидир.

3.3. Мол-мулк Ипотекага қўювчининг эгалиги ва фойдаланувида қолади.

4. Ипотека предметини баҳолаш

4.1. Шартноманинг 3.1-бандида кўрсатилган мол-мулкнинг инвентаризация қиймати _____ (_____) сўми ташкил этади, бу _____ томонидан _____ йил «___» _____ да берилган -сон маълумотнома ва _____ томонидан _____ йил «___» _____ да берилган _____-сон маълумотнома билан тасдиқланади.

4.2. Шартноманинг 3.1-бандида кўрсатилган мол-мулк томонлар келишувига кўра _____ (_____) сўм миқдорида баҳоланади.

5. Ипотекага қўювчининг ҳуқуқ ва мажбуриятлари

5.1. Ипотекага қўювчи қуйидаги ҳуқуқларга эга:

5.1.1. Гаровга қўйилган мол-мулкка эгалик қилиш ва ундан белгиланган мақсадда фойдаланиш.

5.1.2. Гаровга қўйилган мол-мулкни васият қилиш.

5.2. Ипотекага қўювчи қуйидагиларга мажбур:

5.2.1. Гаровга қўйилган мол-мулкнинг сақланиши бўйича харажатларни кўтариш.

5.2.2. Гаровга қўйилган мол-мулкнинг сақланишини таъминлаш, шу жумладан уни учинчи шахслар тажовузидан ҳимоя қилиш, ёнғиндан, табиий офатдан сақлаш.

5.2.3. Гаровга қўйилган мол-мулк йўқотилиши ёки шикастланишининг аниқ хавфи бўлганда, бу тўғрида Ипотекага олувчига хабар бериш.

5.2.4. Гаровга қўйилган мол-мулк қийматининг камайишига олиб келадиган хатти-харакатларни содир этмаслик.

5.2.5. Ушбу шартнома амал қилиши даврида Ипотекага олувчининг гаровга қўйилган мол-мулкни кўздан кечиришига тўсқинлик қилмаслик.

5.2.6. Ипотекага олувчига унга гаровга берилган мол-мулк гаров билан таъминланган мажбурият тўлиқ ҳажмда бажарилгунга қадар қайта гаровга қўйилмаслигига кафолат бериш.

5.2.7. Ипотека предметидан бўлган ўзгаришлар тўғрисида, ипотека предметига учинчи шахсларнинг тажовузлари тўғрисидаги маълумотларни Ипотекага олувчига зудлик билан хабар бериш.

5.2.8. Гаровга қўйилган мол-мулкни учинчи шахслар ихтиёрига бермаслик ва уни Ипотекага олувчининг ёзма розилигисиз ижарага, бошқа фойдаланишга бермаслик. Гаровга қўйилган мол-мулкнинг Ипотекага олувчининг розилиги билан Ипотекага қўювчи томонидан бошқа шахсга фойдаланишга берилиши Ипотекага қўювчини ушбу шартнома бўйича мажбуриятларни бажаришдан озод қилмайди.

5.2.9. Қурилиш тугаллангандан кейин уй-жойни фойдаланишга қабул қилиш далолатномасини тасдиқлаш тўғрисида ҳокимнинг қарори нухасини, уй-жойга эгалик ҳуқуқини давлат рўйхатидан ўтказиш тўғрисидаги гувоҳноманинг ва кредит шартномасида кўрсатилган бошқа ҳужжатларнинг нухасини Ипотекага олувчига тақдим этиш.

5.3. Ипотекага қўювчи ушбу шартнома бўйича гаровга қўйилган мол-мулкнинг тасодифий емирилиши ва тасодифий шикастланиши хавфи бўйича жавоб беради.

6. Ипотекага олувчининг ҳуқуқлари

6.1. Ипотекага олувчи қўйидаги ҳуқуқларга эга:

6.1.1. Ушбу шартнома бўйича гаровга қўйилган мол-мулкнинг ҳужжатлар бўйича ҳақиқий мавжудлигини, уларнинг ҳолатини ва сақлаш шартларини текшириш.

6.1.2. Ипотекага қўювчидан гаровга қўйилган мол-мулкни сақлаш учун зарур чоралар қўрилишини талаб қилиш.

6.1.3. Агар гаровга қўйилган мол-мулк йўқотилган бўлса ёки шу қадар шикастланганлиги оқибатида ипотека билан таъминланган мажбуриятларнинг бажарилиши жиддий равишда ёмонлашган тақдирда ипотека билан таъминлаш мажбуриятларини муддатидан олдин бажаришни талаб қилиш.

6.1.4. Қарз олувчи (Қарздор) томонидан гаров билан таъминланган мажбуриятларнинг бир қисми бажарилган тақдирда гаровга қўйилган барча мол-мулкка бўлган ҳуқуқни сақлаб қолиш.

6.1.5. Ушбу шартнома бўйича талаб қилиш ҳуқуқини Ипотекага қўювчининг бунга олдиндан розилигисиз бошқага бериш.

7. Ипотекага олувчининг ҳуқуқлари кафолати

7.1. Ипотекага қўювчи ушбу шартноманинг 3.1-бандида кўрсатилган мол-мулк давлат рўйхатидан ўтказилгунга қадар ҳеч кимга гаровга қўйилмаганлиги, сотилмаганлиги, ижарага топширилмаганлиги, фойдаланиш ҳуқуқи чекланмаганлигини, низода ва тақиқ остида (хатловда) эмаслигини, учинчи шахсларнинг ҳар қандай ҳуқуқларидан эркин эканлигини кафолатлайди.

8. Гаровга қўйилган мол-мулкни суғурта қилиш

8.1. Ушбу шартноманинг 3.1-бандида кўрсатилган мол-мулк Ипотекага қўювчи ва _____ Суғурта компанияси ўртасидаги 200__ йил «___» _____да тузилган _____-сон суғурта шартномаси бўйича суғурта қилинган, бу 200__ йил «___» _____даги амал қилиш муддати 200__ йил «___» _____гача бўлган _____-сон суғурта полиси билан тасдиқланади.

8.2. Ипотекага олувчи ипотека билан таъминланган мажбуриятлар бўйича гаровга қўйилган мол-мулк йўқолганлиги ёки шикастланганлиги учун ўз талаблари мол-мулк кимнинг фойдасига суғурта қилинганлигидан қатъи назар ва қонунда белгиланган Ипотекага қўювчининг бошқа кредиторларининг фойдасига амалга оширилган бошқа шахсларнинг талабларидан устун даражада, қонунда белгиланган чиқариб ташлашлар бундан мустасно, бевосита суғурта қопламасидан қондирилиши ҳуқуқига эга.

9. Ипотека предметига ундирувни қаратиш

9.1. Ипотекага олувчи ипотека билан таъминланган мажбуриятлар бажарилмаганлиги ёки зарур даражада бажарилмаганлиги туфайли юзага келадиган талабларни ушбу шартноманинг 2.1-бандида кўрсатилган мол-мулк ҳисобига қондириш учун ушбу шартномага кўра гаровга қўйилган мол-мулкка ундирувни қаратиш ҳуқуқига эга бўлади.

9.2. Пул тўлаш муддатлари доимий равишда бузилганда, яъни ўн икки ой мобайнида уч мартадан ортиқ бузилганда, ушбу шартномага кўра гаровга қўйилган мол-мулкка ундирув қаратилиши мумкин.

9.3. «Ипотека тўғрисида» ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 23, 26 ва 28-моддаларида назарда тутилган ҳолларда Ипотекага олувчи ипотека билан таъминланган мажбуриятларни муддатидан олдин бажаришни талаб қилиш, ушбу талаб бажарилмаганда эса — гаровга қўйилган мол-мулкка ундирувни қаратиш ҳуқуқига эга.

9.4. Ипотекага олувчининг талабига кўра ундирув Ипотекага олувчи билан Ипотекага қўювчининг нотариал тасдиқланган гаровга қўйилган мол-мулкка ундирувни қаратиш тўғрисидаги битими асосида қаратилади.

9.5. Ипотекага олувчи томонидан гаровга қўйилган уй-жойга ундирувнинг қаратилиши ва ушбу мол-мулкнинг сотилиши Ипотекага қўювчининг ва ушбу уй-жойда биргаликда яшайдиган оила аъзолари, шу жумладан собиқ оила аъзоларининг фойдаланиш ҳуқуқи тўхтатилиши учун асос ҳисобланади.

9.6. Гаровга қўйилган мол-мулкни сотишдан тушган сумма Ипотекага олувчининг талабини қоплаш учун етарли бўлмаса, у етмайдиган суммани Қарздорнинг бошқа мол-мулкидан олиш ҳуқуқига эга.

10. Ипотека тўғрисидаги шартномани давлат рўйхатидан ўтказиш

10.1. Мазкур шартнома нотариал тасдиқланган бўлиши керак.

10.2. Мазкур шартнома Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда _____

(рўйхатдан ўтказувчи органнинг номи)

томонидан давлат рўйхатидан ўтказилган пайтдан бошлаб тузилган деб ҳисобланади ва кучга киради.

10.3. Ушбу шартномани ва унинг ҳуқуқларидан келиб чиқадиган ҳуқуқларни нотариал тасдиқлаш, давлат рўйхатидан ўтказиш, ипотека тўғрисидаги қайд ёзувига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш билан боғлиқ харажатлар Ипотекага қўювчи ҳисобидан тўланади.

10.4. Ушбу шартнома Ипотекага қўювчи томонидан кредит шартномаси бўйича ўз мажбуриятлари тўлиқ бажарилгунга қадар амал қилади. Ипотекага қўювчи кредит шартномаси бўйича мажбуриятларни тўлиқ бажарган-

дан кейин Томонлар ипотека тўғрисидаги қайд ёзувини қайтариб олиш учун _____ га

(рўйхатдан ўтказувчи органнинг номи)

биргаликда ариза берадилар.

11. Низоларни ҳал этиш

11.1. Ушбу шартномани бажариш натижасида Томонлар ўртасида юзага келиши мумкин бўлган барча низолар ва келишмовчиликлар музокаралар йўли билан ҳал этилади.

11.2. Ипотекага олувчининг талаби судга мурожаат этмасдан, ипотека предметига ундирувни қаратиш учун асос юзага келгандан кейин Ипотекага қўювчи ва Ипотекага олувчи ўртасида нотариал тасдиқланган битим асосида қондирилади.

11.3. Ипотекага қўювчи гаровга қўйилган мол-мулкка ундирувни қаратиш тўғрисидаги нотариал тасдиқланган битимни тузишдан бош тортган тақдирда Ипотекага олувчи ўз талабини суд тартибида қондириш ҳуқуқига эга.

11.4. Ушбу шартнома ва унга қўшимча битимлар билан тартибга солинмаган масалалар бўйича Томонлар Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонун ҳужжатларига амал қиладилар.

12. Якуний қоидалар

12.1. Ушбу шартнома Томонларнинг ёзма келишувига кўра ўзгартирилиши ёки бекор қилиниши мумкин.

12.2. Ушбу шартномага ҳар қандай ўзгартириш ва қўшимчалар Томонларнинг тегишли тартибда ваколат берилган вакиллари томонидан имзоланган, муҳрлар билан тасдиқланган, нотариал тасдиқланган ҳамда Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда рўйхатдан ўтказилган Томонларнинг ёзма шаклдаги қўшимча битимлари билан расмийлаштирилади. Бундай ўзгартиришлар давлат рўйхатидан ўтказилган пайтдан бошлаб кучга киради.

12.3. Ҳар икки томон тарафидан келишилган шартномага барча иловалар унинг ажралмас қисми ҳисобланади.

12.4. Ушбу шартнома _____ варақда, бир хил юридик кучга эга бўлган 5 (беш) нусхада, ҳар бир Томон учун бир нусхадан тузилади, бир нусхаси _____ шаҳри _____ манзилида жойлашган _____ нотариуснинг йиғмажилдида сақланади, икки нусхаси _____ га берилади.

(рўйхатдан ўтказувчи органнинг номи)

12.5. Ушбу шартнома бўйича гаровга қўйилган мол-мулкни келгусида ипотекага қўйиш тақиқланади.

12.6. Нотариал идора ушбу шартномани тасдиқлаш билан бир вақтда ипотека предметини ўзгага беришни тақиқлаб қўяди.

12.7. Мол-мулк ушбу шартнома давлат рўйхатидан ўтказилган вақтдан бошлаб ипотекага берилган деб ҳисобланади.

Томонларнинг манзили ва реквизитлари:

Ипотекага қўювчи:

_____

Ипотекага олувчи:

_____

Томонларнинг имзолари:

Ипотекага қўювчи томонидан

_____

(Ф.И.О.)

_____

(СТИР)

_____

(имзо)

Ипотекага олувчи томонидан

_____

(лавозими, Ф.И.О.)

_____

(СТИР)

_____

(имзо)

200__ йил «__» _____

200__ йил «__» _____

Ушбу шартнома мен томондан Ўзбекистон Республикаси, _____ вилояти, _____ шаҳри/тумани, _____ кўчаси, _____-уйда жойлашган давлат нотариал идораси давлат нотариуси _____ томонидан 200__ йил «__» _____ да тасдиқланди.

Томонлар шартномани менинг иштирокимда имзоладилар. Шартномани имзоловчиларнинг шахси, уларнинг муомалага лаёқатлилиги, шунингдек «Қишлоқ қурилиш банк» акциядорлик тижорат банкининг ҳуқуқий лаёқати, унинг вакили ваколатлари аниқланди, гаровга қўйилаётган мол-мулкнинг мансублилиги текширилди.

Шартнома _____ да
(рўйхатга олувчи органнинг номи)

давлат рўйхатидан ўтказилиши лозим.

Реестрда _____-сон билан рўйхатга олинди.

_____ сўм миқдоридан давлат божи ундирилди.

Давлат нотариуси _____.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ
ҚАРОРИ

260 Вазирлар Маҳкамасининг «Давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари, суд органлари ва нотариал идоралар ходимлари меҳнатига ҳақ тўлашнинг тариф сеткасини жорий этиш тўғрисида» 1996 йил 12 апрелдаги 147-сон қарорига қўшимча киритиш ҳақида

Суд ҳужжатлари ва бошқа органлар ҳужжатларини ижро этаётган мутахассисларнинг лавозим маошларини улар томонидан бажарилаётган функцияларга мувофиқлаштириш ҳамда ижро ишини юритиш такомиллаштирилиши муносабати билан Вазирлар Маҳкамаси **қарор қилади:**

1. Вазирлар Маҳкамасининг «Давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари, суд органлари ва нотариал идоралар ходимлари меҳнатига ҳақ тўлашнинг тариф сеткасини жорий этиш тўғрисида» 1996 йил 12 апрелдаги 147-сон қарорига қуйидаги мазмундаги 24а-илова қўшилсин:

«Вазирлар Маҳкамасининг
1996 йил 12 апрелдаги 147-сон қарорига
24а-ИЛОВА

**Туман (шаҳар) суд ижрочилари бўлимлари
ходимларининг Ягона тариф сеткаси бўйича меҳнатга
ҳақ тўлаш разрядлари**

Лавозимлар номи	Разряд
Катга суд ижрочиси	9
Суд ижрочиси	8

».

2. Ушбу қарор 2009 йил 1 июлдан бошлаб кучга киради.

3. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг биринчи ўринбосари Р.С. Азимов зиммасига юклансин.

**Ўзбекистон Республикасининг
Бош вазири**

Ш. МИРЗИЁЕВ

Тошкент ш.,
2009 йил 25 май,
149-сон

БЕШИНЧИ БЎЛИМ**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МОЛИЯ ВАЗИРИНИНГ
БУЙРУҒИ****261 Ўзбекистон Республикаси Бухгалтерия ҳисобининг
миллий стандарти (21-сонли БҲМС) «Хўжалик юри-
тувчи субъектларнинг молиявий-хўжалик фаолияти бухгалте-
рия ҳисоби ҳисобварақлар режаси ва уни қўллаш бўйича
йўриқнома»га ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида**

*Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2009 йил
25 майда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 1181-2*

(2009 йил 4 июндан кучга киради)

«Бухгалтерия ҳисоби тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ахборотномаси, 1996 йил, 9-сон, 142-модда) 5-моддасига асосан ва «Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ахборотномаси, 2001 йил, 1-2-сон, 8-модда) 23-моддаси ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1992 йил 23 ноябрдаги 553-сонли қарори билан тасдиқланган Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги тўғрисидаги низомга (Ўзбекистон Республикаси Ҳукумати қарорлари тўплами, 1992 йил, 12-сон, 37-модда) мувофиқ **буюраман:**

1. Ўзбекистон Республикаси молия вазирининг 2002 йил 9 сентябрдаги 103-сонли буйруғи билан тасдиқланган Ўзбекистон Республикаси Бухгалтерия ҳисобининг миллий стандарти (21-сонли БҲМС) «Хўжалик юритувчи субъектларнинг молиявий-хўжалик фаолияти бухгалтерия ҳисоби ҳисобварақлар режаси ва уни қўллаш бўйича йўриқнома»га (2002 йил 23 октябрь, рўйхат рақами 1181 — Меъёрий ҳужжатлар ахборотномаси, 2002 йил, 20-сон) иловага* мувофиқ ўзгартириш ва қўшимчалар киритилсин.

2. Мазкур буйруқ Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигида давлат рўйхатидан ўтказилган кундан бошлаб ўн кун ўтгандан кейин кучга киради.

Молия вазири

Р. АЗИМОВ

Тошкент ш.,
2009 йил 28 апрель,
46-сон

* Илова рус тилидаги матнда берилган.

Ўзбекистон Республикаси
Адлия вазирлиги вазирликлар, давлат қўмиталари ва
идораларнинг норматив-ҳуқуқий ҳужжатларини давлат
рўйхатидан ўтказиш ҳолати тўғрисида
2009 йил 23 майдан 29 майгача
бўлган маълумотни маълум қилади

I. Давлат рўйхатидан ўтказилди:

1. «Ўзбекистон Республикаси Бухгалтерия ҳисобининг миллий стандарти (21-сонли БҲМС) «Хўжалик юритувчи субъектларнинг молиявий-хўжалик фаолияти бухгалтерия ҳисоби ҳисобварақлар режаси ва уни қўллаш бўйича йўриқнома»га ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида» *Ўзбекистон Республикаси молия вазирининг 2009 йил 28 апрелдаги 46-сонли буйруғи.*

2009 йил 25 майда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 1181-2 (2009 йил 4 июндан кучга киради).

II. Давлат рўйхатидан ўтказилиши лозим эмас:

1. Ўзбекистон Республикаси фуқаро авиациясида аэронавигация хариталарини (чизмаларини) тайёрлаш қоидалари (ЎзРФААХТҚ 173). *Ўзбекистон Республикаси Парвозлар хавфсизлигини назорат қилиш давлат инспекцияси бошлиғи томонидан тасдиқланган.*

2. Металлургия ишлаб чиқаришлари учун умумий хавфсизлик қоидалари. «Саноатконтехназорат» давлат инспекцияси бошлиғи томонидан тасдиқланган.

3. Портлаш хавфи бўлган ва зарарли газларда ишлайдиган поршенли компрессор қурилмаларнинг тузилиши ва улардан фойдаланиш хавфсизлиги қоидалари. «Саноатконтехназорат» давлат инспекцияси бошлиғи томонидан тасдиқланган.

4. Металлургия ишлаб чиқаришларида аварияларни бартараф этиш (чеклаш) режаларини тузиш бўйича йўриқнома. «Саноатконтехназорат» давлат инспекцияси бошлиғи томонидан тасдиқланган.

5. Портлаш хавфи ва портлаш-ёниш хавфи бор объектларда оловли ишларни хавфсиз олиб борилишини ташкил қилиш бўйича намунавий йўриқнома. «Саноатконтехназорат» давлат инспекцияси бошлиғи томонидан тасдиқланган.

6. Хавфли ишлаб чиқариш объектларини назорати учун қўлланиладиган акустик эмиссиясини ўзгартиргичларига талаблар. «Саноатконтехназорат» давлат инспекцияси бошлиғи томонидан тасдиқланган.

Адлия вазирлиги билан келишилган ҳолда ушбу ҳужжатлар техник ҳужжат деб топилди.

Мазкур ҳужжатлар белгиланган тартибда кўрсатилган идоралар томонидан тасдиқланиб, кучга киритилиши мумкин.

Адлия вазирлигида давлат рўйхатидан ўтказилиши лозим бўлмаган ҳужжатларда қонун ҳужжатларига зид қоидалар бўлмаслиги лозим.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ АДЛИЯ ВАЗИРЛИГИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ҚОНУН ҲУЖЖАТЛАРИ
МАЪЛУМОТЛАРИ
МИЛЛИЙ БАЗАСИ

ҲУҚУҚИЙ АХБОРОТ БИЛАН ТАЪМИНЛАШ МАРКАЗИ

Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базасининг ахборот излаш тизими (ҚХММБ LexUZ) аҳолининг ҳуқуқий маданияти даражасини кўтариш, норматив-ҳуқуқий ҳужжатлардан юридик ва жисмоний шахсларнинг кенг фойдаланиш имкониятини таъминлаш, жамиятни ҳуқуқий ахборотлаштириш тизимини такомиллаштириш мақсадида яратилган.

LexUZ фойдаланувчиларга ҚХММБда Интернет орқали фойдаланиш имкониятини таъминлайди ва бунда:

норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни таркибий қисмлари ва реквизитлари, шунингдек, юридик таҳлил карточкаларидаги маълумотлари асосида, яъни:

— *Ўзбекистон Республикаси қонунчилик тармоқлари умумҳуқуқий классификатори бўйича;*

— *қонунчиликнинг мавзули маълумотномаси бўйича;*

— *тушунча ва терминлар маълумотномаси бўйича;*

— *алфавит-предметли кўрсаткич бўйича кўпмезонли, кенгқамровли қидириш имконини беради.*

излаш натижалари жадвал қаторлари кўринишида акс эттирилади ва улар билан ишлашнинг кўйидаги имкониятлари мавжуд:

— *танланган ҳужжатларнинг реквизитлари бўйича саралаш;*

— *танланган ҳужжатларнинг реквизитлари бўйича гуруҳлаш;*

— *ҳужжатлар билан ишлаш учун натижавий жадвалда уларни танлаш;*

— *излаш натижасида танланган ҳужжатларга оид барча маълумотларни олиш;*

— *ҳужжатларга киритилган қўшимча ва ўзгартиришларнинг хронологик тарихини кўриш;*

— *ҳужжат матнини алоҳида ойнада очиш;*

— *ҳужжат матнининг фойдаланувчи танлаган санадаги ҳолатини кўрсатиш;*

— *«Ҳаволалар харитаси» — танланган ҳужжатга нисбатан корреспондент /*

респондент ҳужжатлар рўйхати;

— *ҳужжат таркибида расмий матн қаторида норасмий ахборотларни (тушунтириш ва изоҳлар каби) акс эттириш;*

— *ҳужжат таркибида матн, жадвал, расмлар ва графикларни акс эттириш;*

фойдаланувчи ишлаган ҳужжатлар тарихини автоматик тарзда тизимда сақлаб қолиш ва бунда:

— *танланган ҳужжатлар рўйхатини сақлаб қолиш;*

— *излаш шартларини сақлаб қолиш;*

— *фойдаланувчи ишлаган ҳужжатлар тарихини тизимда сақлаш;*

фойдаланувчи маълумотларини ва интерфейсини ўзбек ва рус тилларида олиб бориш; базага киритилган ҳужжатлар ҳақида электрон почта орқали хабар йўллаш.

WWW.LEX.UZ

сайтига марҳамат қилинг